

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

<p>Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.</p> <p>Nem tagoknak előfizetési díj: Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.</p>	<p>Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.</p> <p>Az egyesületi tanács felügyelete alatt: Főszerkesztő és kiadást felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója. Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-titkára. Társzerkesztő: Buday Barna az OMGE. titkára.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.</p> <p>Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.</p>
---	---	--

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Őszi luxoslóvásár.

Az idei őszi luxoslóvásár szeptember hó 30., október hó 1. és 2-ik napjain tartatik meg az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” védnöksége alatt a „Tattersall” istállóiban.

A luxoslóvásár díjazással lesz egybekötte. Négyes fogatok részére 2, kettős és jucker-fogatok, valamint hátsó lovak részére egyenként három 6—600 koronás díj, vagyis összesen 11 díj 2400 korona összegben tüzetik ki.

A bejelentési határidő szeptember hó 15-ikén lejárt.

A vásár tervezete a „Tattersall” titkarságánál Budapest, Külső-Kerepesi-ut kapható.

Kassai agrárgyűlés.

A „Magyar Gazdaszövetség” f. évi október hó 8-án Kassán nagy agrárgyűlést rendez. E gyűlés tárgyalni fogja a középosztály mai helyzetének okait, a pusztulás tényezőit felderíteni igyekszik s utalni fog azon módokra, a melyek segítségével az mérsékelhető.

Előadók lesznek: gróf Mailáth József, gróf Zselénski Róbert, Bujanovics Sándor, Makfalvai Géza, György Endre. Részletes programot a Magyar Gazdaszövetség csak e hó végén küld szét. A nagygyűlésen résztvevők a M. Á. V. és a Kassaderbergi, valamint a déli vasút vonalain kedvezményeket élveznek, amennyiben I. osztályban II-od osztály; II-od osztályban III-ad osztály; III-ad osztályban fél II-d osztályú jeggyel utazhat-

nak. A nagygyűlésen résztvenni szándékoznak a kedvezményes jegy iránti igényüket f. hó 26-ig kell a Magyar Gazdaszövetségnek bejelenteni. (Bpest, Baross-utca. 10.)

Gazdák és kereskedők.

A miskolci kereskedelmi kongresszus harci riadalmi immár lezajlottak. Ha csakugyan sikerült ennek a kongresszusnak a maga törekvéseit átvenni a köztevékenység alkotó ösztönébe, akkor a magyar gazdatársadalomnak örömlőmésait szaporítani és erősíteni kell. Mert Miskolcra bejelentették a „külön” kereskedelmi szempontból vezetett beavatkozási szándékot az adóreformba, a vámpolitikába, bejelentették a végsőig menő feltékenykedést a szövetkezeti szervezkedéssel szemben és bejelentették, hogy programjukat nem bízzák felterjesztésekre és memorandumokra, mint azt mi szoktuk tenni, hanem egyenes törekvésük a maguk embereit behozni a parlamentbe. Itt tehát egy agresszív természetű és politikai érvényesülésre kész szervezkedéssel van dolgunk.

Illő helyeken mindenesetre fel kell vetni azt a kérdést, hogy levonja-e ebből a konzekvenciákat a gazdatársadalom, vagy napirendre akar-e térni fölötté „a karaván halad” ismert közmondásával. Annyi bizonyos, hogy a papiros-harcok ideje lejárt magát s a gazdasági erőmérkőzés színtere áttérül ujságok lapjairól, röpiratokról és memorandumokról a törvényhozásba. Alapos válto-

zások küszöbén áll az a közfelfogás, amely a közjogi elvek élesen határolt vonalain belül legnagyobb érzékenységgel figyelte az egyének mozgását, a gazdaság-politikai elveket pedig gusztoz dolgának engedte. A közvéleménynek ebbeli változása elkerülhetetlen s a miskolci kongresszus nem is végzett rossz munkát, mikor a maga elszántságát és önzését szemünk előtt terelgette a törvényhozás műhelyébe. A gazdaközönségnek erre a példaadó hatásra talán szüksége is volt, hogy saját kötelességei irányában tisztába jöjjön.

Nem tartozunk azok közé, akik a nemzet gazdasági tényezőinek tagoltságokra való feloszlásában szerencsétlenséget látnak. A különböző gazdasági érdekeknek nemcsak érintkezési pontjuk van, hanem vannak összeütközési pontjaik is. Mezőgazdaság, ipar és kereskedelem érdekei összeütköztek mindekor igen sok vonatkozásban.

Minden ilyen alkalommal az érdekek természetükhöz képest külön tagozódnak, csak hogy nem látjuk ezt a tagozódást és nem figyelhetjük meg a tagoknak az elintézés módjára gyakorolt hatását sem. A döntés ilyenkor láthatatlan erők, leplezett befolyások mérkőzésének eredményeként születik meg.

Nem sok képviselőnk van olyan, aki valamely közzgazdasági kérdés elintézésénél az elfogadható indokok között különös skrupulussal válogatna, hanem általában rábizza magát a meggyőződés kialakulásának önként jövő tényezőire, tehát a felületen uszó, tetszetős érvekre, kapaczi-

TERMÉNYEINK ÉRTÉKESITÉSÉT

bizzuk a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉRE, Budapest,
V., Alkotmány-utca 31.

talásokra és impressziókra. Nem oly nagy szerencsétlenség volna, ha a képviselő helyett, hogy a meggyőződésnek ily véletlen s ötletszerű kialakulására támaszkodnék; ahelyett gondolkozási képességét, szaktudását és meggyőződését öntudatosan összeegyeztetett és előre megállapított rendszerbe foglalná. A program nem egyéb, mint rendszerbe foglalt meggyőződés. A különböző gazdasági programoknak épügy megvan a jogosultságok, amiként jogosult volt eddig is minden meggyőződés, a melyeket különböző czelokkal, különböző érdekeltségek javára vetettek latra. Nem árthat tehát az a gazdasági program, amely kifejezetté teszi a valóságban esetről-esetre jelentkező tagoltságokat s amely előre lerakja az öntudatos tevékenység elvi alapjait.

Ne bujkáljon közöttünk az a külön mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi érdek vakondok módjára, hanem lépjen fel nyíltan, érdekeit nem titkoló szervezet gyanánt, kívánalmainak s érveinek egész erejével s bizza ügyét a nemzet közlelkiismeretére.

A gazdasági érdekek szerint való tagozódás különben ma is elég kifejezetten érvényesül a meglevő társadalmi szervezetekben. Termelőknek, iparosoknak, kereskedőknek organumaik vannak, amelyek tudvalevőleg a kormány véleményező testületeiként is szerepelnek adandó alkalommal. Csakhogy az az érdekes, hogy minden testület a „közgazdasági érdek” jelszava alatt igyekszik saját eszméinek tért hódítani, sőt a legkifejezettebb ipari s kereskedelmi érdekeltségek részéről megszokottá vált már az az érvelés, hogy „a mezőgazdaság java ezt kívánja.”

Jöjjön össze értekezletre néhány

börziánér, rögtön készek elhíttetni velünk, hogy a mi bajunk fáj nekik és nem a maguké. Hát nem oly nagy szerencsétlenség lesz, ha megszűnnek ezek a szemérmellen frázisok, ha megszűnik ez a hamis hatásadászat és mindenki a saját czégére alatt dolgozik. Erőteljes érdekképviseleti szervezetek, amelyek saját érdekeik mérlegelésére hivatottak és képesek, sokkal kisebb zavarral és kisebb evolúciókkal elvégzik a szükséges kiegyenlítést, mint apró csoportokra osztott stréberek, akik legfeljebb önmaguk képviseletében jelenvén meg, kisebb-ségük tudatában jajveszkléssel és prepotenciával igyekeznek hatást kelteni s egy komoly, nyugodt testületi szellemén átszűrődött program helyett maszlagot hintenek szét.

Megvagyunk róla győződve, hogy ha a kereskedők országos szervezete létrejön, akkor a Sándor, Guttmann és Auer urak javaslatai nem fognak dominálni, mert ez a három ur a szélsőségekre való készségében nem respektálta azokat a korlátokat, amelyeket egy országos testület a maga méltóságának, tekintélyének és erejének tudatában inkább betartani szokott.

Mindzeknél fogva a világért sem tartom szerencsétlenségnek, hogy Miskolcra riadózt fujtak a gyülekezésre. Igenis gyülekezzünk gazdák és kereskedők a saját megillető helyeinkre, a saját védelmezendő és fejlesztendő érdekeink szerint. Külön fejlődési törvényeinket méltányolhatjuk és respektálhatjuk azért és kívánságainkat ott, ahol eltérnének, összeegyeztethetjük, sokkal inkább a szervezett táborok messze terjedő belátása alapján, mint gerilla-csapatok erőmértéke révén. Nem lévén kizárva, hogy testvéri kezet nyújtunk egymásnak ott, ahol az egyetértést

a közös haza érdekei parancsolják, vagy ahol a humanizmus szép feladatai helyezkednek előtérbe.

B. B.

Ki fizesse a husfogyasztási adót?

Budapest székesfővárosunk tudvalevőleg a kontinens legdrágább városai közé tartozik s hogy az élet itt mennyire drága, azt legjobban azok tudják, akik a fővárosban laknak. Az élelmi szerek kivétel nélkül drágák s ezek között első helyen áll a hus, amely nemcsak drága, de silány minőségű is.

A fővárosban körülbelül 70 kr. a hus átlagos ára, míg ezzel szemben a vágóállatok ára igen csekély, átlagosan legfeljebb ha 29 kr-ra tehető.

A termelők az állatok rossz értékesítése miatt panaszkodnak s azt hisszük teljes joggal, a fogyasztók nem kevésbé jogosan a hus, egyáltalán az élelmiszerek drágasága miatt panaszkodnak, a mészárosok pedig amiatt, hogy nem tudnak megélni, sőt ráfizetnek üzletükre.

Hová lesz hát az az óriási árdifferenzia, mely az élőállatok bevásárlási ára és a hus ára között van?

E kérdés már esztendő óta képezi vita tárgyát, melylyel e helyütt is sok ízben foglalkoztunk. Négy évvel ezelőtt az összes napi és szaklapok hasábjain hosszabb ideig folyt a tollharc e kérdés körül; ha jól emlékezünk abból az ötletből, hogy a mészárosok akkor is a husárok emelésére tettek előkészületeket. A nyilvánosság összes organumai számszerű adatokkal mutatták ki azt, hogy a husárok a közvetítő kereskedelem és mészárosok jelentékeny üzleti haszna drágítja túlságos mérvben, aminek ellenkezőjét csupán a mészárosok szaksajtója vitatta.

Akkoriban kimutattuk, hogy 70 kros hus és 29 kros élőszulárátlagokat véve fel, a mészárosok nyeresége egy 500 kg. súlyú vágóállaton 45% élőszulárátlagot leszámitva 28 ft 10 kr., vagyis minden mm. husnál 12 ft 5 kr. Ebből a nyereségből fedezendők még ugyan az üzletbérlet, a segéd és egyéb üzleti kiadások, de az ezek levonásával fenmaradó tiszta haszon is oly jelentékeny, amely a

TÁRCZA.

Beszéd a békétlenekhez.

Magas, görnyedt, ősz férfi jelent meg sokszor az emberek között. Sokat beszélt és szavai igazságot tartalmaztak, ennél fogva nyilvánvalólag bolond volt. De mert saját-szerűen ítélte meg a dolgokat, bölcselkedését mindtöbben hallgatták.

— Édes barátaim (szokta volt mondani), tegyetek le egy kissé arról a büszke gondolat-ról, hogy emberek vagytok. Állatok lenni néha igen megnyugtató és ennél nincs is természetesebb állapot a világon. Enni, emészteni és ismét gondoskodni arról, hogy legyen emészteni való. Oh ezek szent kötelességek. És nem éri e át az állat ezeket a kötelességeket? Egyszer láttam egy tigrist és egy hiénát. Miután amaz jóllakott, nem marta el a kisebbik bestiát a csontmaradványoktól. Irigyljük ezt az egyetértést! Általában tiszteljük a tigrist, amely e levágott marhát családijához vonszolja. Ez kitünő kötelesség teljesítés. Ismertem egy apát, ki elűzte és nyomorban veszni hagyta gyermekét. Megbüntették érte. Rosszul tették, nem követelt el más hibát, minthogy ember volt. Barátaim legyünk egy kissé állatok és akkor mellőzhetővé válik a büntetés.

— A természetes állapotot keresni kell, mert már elvesztettük. Hol a természet? A kő-

halmazban van talán? A kőhalmazban nyílások és üregek vannak. Az ember elrejtőzik az üregekben, törvényeket szab a melegnek, hidegnek, világosságnak és sötétségnek. Mi van ebben az üregben? Talán nyomor, talán orgia; talán Anglia, talán Franciaország: a mindenség egy kisajátított része. Igyekezzünk minél többet kisajátítani, tehát marakodunk. Ez a marakodás a legnagyobb esztelenség és bizonyára nem a természet parancsolja, hogy az ember több helyet foglaljon el, mint amennyit betölteni bír. A hód nagy építőmester, de nem épít nagyobb házat, mint amilyenre szüksége van. Felesleget senkinek sincs joga követelni. A zerge hó alul kapargatja ki a fűszálakat, a göboly takarmányon hemperog s nem bántják egymást. Ime, itt van a világbéke titka.

— Sokan összetévesztik a növényt a természettel. Ez nagy hiba. Szereted a természetet, tehát egy rózsabokrot cserépbe teszel. A nyomorult parazita hurczolni engedi magát szobádba, illata beteg test párájával vegyül és nem tiltakozhatik. Ez szatírja a nyomorúságnak. A kaktusz megszurja kezdet s összezuzod. Mit semmisítettél meg a természetből? Semmit. Mit vetél tőle kölcsön? Semmit. Jön egy napsugár s elrohadunk. Jön egy másik napsugár és feltámadunk. Ki győzi le a másikat? Egy mérék por itt is, ott is, semmi és minden. Tégy vele a mit akarsz, közönyös. Ezer évig élettelen lesz s aztán élni kezd. A természet nem engedi meglopni magát. Bolondok, akik

meglopni akarják egymást. A buza kiszívja a földet, aztán vissza hullatja rá magvait s elrohad. Minek erőlködött! Üres vagy telt hassal haljon meg az ember? No e fölött nem érdemes veszekedni. Ki éljen tovább, te vagy egy buzakalász? Borzasztóan mindegy! Te eszed meg őt, vagy az téged? Egyre megy. Az emberből néha kenyeret dagasztanak, a kenyérből mások embert nevelnek. Nevezzünk egy nagyot azon, aki gazdagnak hiszi magát. Ez merő tévelygés. Legyünk kissé természetesek s ez sok fejtöréstől megment. Az ember nyilván csak bérloje a természetnek. Nos hát én kibéreltem az eget, a földet, a fűvet s a napsugarat. Ki képzelem magáról, hogy ez az övé? Barátaim, ezek a nevetséges képzelgések még senkitem akadályoztak meg abban, hogy ne élvezze a nap sugarát, a virág-illatot és az ég mosolyát. Ime, a természetben van igazság.

— Az elégedetlenség sugárzik és sugarai mételtyeznek. Ez a legnagyobb igazságtalanság. Ne kövessük az elégedetlent, mert aki nem tud felülemelkedni a dolgokon, az nem méltó a vezetésre. Az ibolya illatot ad, ha levágsz gyökeréből egy darabot, akkor is illatot ad. Ez a béke alkotása. A repkény indája csak addig fut felfelé, amíg támasztékot talál. A százados tölgy megadja magát egy picziny késpengének. Téved, aki azt hiszi, hogy bölcsebben van megalkotva a bogáncskörönál. Gyermekeim, hova futtok tehát? Hohó! Ti jobban akarjátok rendezni a dolgokat magá-

„tisztességes polgári haszon” jelzőre alaposan jogot tarthat. Sőt ha a nálunk rendszeren vágni szokott csekélyebb élősúlyú és áru szerb marhát veszszük a számítás alapjául, az esetben a mészárosok haszna még jóval nagyobb, t. i. métermázsánként 15 frt 37 kr.

Ezen adatok közlésével távolról sem akarunk e tárgy felett újból polemikát felidézni, már csak azért sem, mert tisztában vagyunk azzal, hogy ez ugyanis meddő volna, de még azért sem, mert igen jól tudjuk, hogy a mészárosok újból egyszerűen reánk olvasnák, hogy nemcsak a legminimálisabb haszonnal dolgoznak, de sőt üzletükre sok esetben még reá is fizetnek.

A meddő vitáról tehát lemondunk s csak azt a száraz tényt konstatáljuk — amit elvitatni azt hisszük nem lehet, — hogy a vágómarha élősúlyára és a husár nem áll egymással megfelelő arányban s hogy ennél fogva a legtávolabbról nincs és nem is lehet ok arra, hogy a husárak drágittassanak.

Pedig mészárosaink ezidőszertől újból a husárak felszökötésének tervével foglalkoznak s e tárgyban a mészáros ipartestület elnöke rendkívüli közgyűlésre hívja össze az ipartestület tagjait. E közgyűlés lesz hivatva a husárak felemelésének mikéntjét és módzatait megállapítani.

Megokolják pedig a husárak emelésének szükségességét azzal, hogy a főváros bürokratikus eljárásával s fiskális szempontból elviselhetetlen terheket rak a mészárosok vállaira s iparukat ilymódon tönkre teszi, minélfogva ok utalva vannak a husárak emelésével existenciájukat biztosítani. Mintán pedig az elméleti szerek drágítása természetesen ellenszenvet kelt a nagyközönségben, ennek tudatában tehát a mészárosok kijelentik, hogy a husárgátás ódiomát magukra veszik ugyan, de áthárítják az igaz „bűnösre” a fővárosi tanácsra, amely minden bajnak okozója.

Nem hisszük, hogy a fővárosnak a reá tolt „bűnösség” miatt valami nagyon fájjon a feje, de úgy véljük, hogy ezt a vádat nem is veszi komolyan senki sem, legkevésbé pedig maguk a mészárosok. Mert elvégre a fővárosnak nem lehet földadata, hogy egyes iparágakat a köz rovására favorizáljon, illetve, hogy egyes érdekkörök lehetetlen és túlhajtott követelését szó nélkül teljesítse, amint pedig

a mészáros céhet hivatalosan képviselő ipartestület nem egy alkalommal követelni meg engedhetőknek tartotta.

A legutóbbi időben pl. a daraetetés eltöltése volt az a vesszőparipa, amelyen lovagoltak, állítva, hogy a husárgátásnak nem utolsó oka az, hogy a daraetetés a fővárosi vásártéren meg van engedve, mert ezáltal a vágósúlyvesztés nagy mértékben növeltetvén, ok kénytelenek a húst drágábban számítani, mint egyébként tehetnék. Épen ezért többszöri visszautasítás daczára a mészárosok ismételtén kérték, sőt követelték a daraetetés betiltását és annyira mentek, hogy néhány krajczárral leszállítani ígérték a hus árát, az esetben, ha a főváros a daraetést betiltja, de mikor kötelező nyilatkozatot követeltek tőlük a husárak leszállítására, akkor az egész dologról tudni sem akartak. A daraetetés betiltása is egyike a mészáros-ipartestület jogtalan követelésének, amelyet eddig s reméljük ezután is hasztalan szorgalmaznak, mert hiszen a legteljesebb nyilvánosság előtt végzett próbavágatások beigazolták, hogy a daraetetésnek nincs hatása, vagy legfeljebb alig említésreméltó befolyása van az élősúly-vesztés növelésére.

Nem új dolog a mészárosoknak az a törekvése, hogy a husárakat megdrágítsák s ez alkalommal a mészáros-ipartestület vezetősége látszólag igen határozott formában foglalt állást az ügyben. De a mészáros-ipartestület vezetősége hiába igyekszik a megindított akciónak azt a színezetet adni, mintha az összes budapesti mészárosok egyhangulag foglaltak volna állást az ügyben, mert mint nagy hamarosan kiderült, erről az akciónál nagyobb részük nem tud s nem is akar tudni, mert attól félnek, — s bizonyára nem minden ok nélkül, — hogy az általános szegénység és pénzhiány miatt a husárak felemelése esetén a fogyasztás erősen csökkenne és ok az eddiginél is kisebb forgalmat csinálnának.

Teljesen igazuk van, sem ok nincs rá, sem pedig az idők a legtávolabbról sem alkalmasak a husárak emelésére s az egész akción egy-két nagy mészárosnak azon törekvése redukálható, hogy maguknak nagyobb hasznot biztosítsanak. Ily esetben, amikor t. i. áremelésről van szó, czelszerű valakit bűnbakul odaállítani s a mészáros-ipartestület egyszerűen a székesfőváros tanácsát állította oda ilyenül. Aligha a fővárosban van a hiba s

nem itt, hanem másutt kell az igazi okok után kutatni, mert vannak ilyenek elég számban. Azok a közbeeső faktorok, amelyek a vágó állatokon, míg azok a mészárosok kezeibe kerülnek, mind nyerni akarnak és nyerne is; a hitelezőknek kijáró nagy kamatok meg sok más egyéb ok nehezíti meg a mészárosok helyzetét, meg főleg az, hogy megegyeszer annyian vannak itt a fővárosban, mint amennyire tényleg szükség van.

Elvégre nem a mi dolgunk, hogy a mészáros-ipartestület által tervbevetett husárgátás ellen sikra szálljunk. A termelők közvetlenül nincsenek érdekelve ez ügyben s a főváros feladata és kötelessége, hogy fogyasztó közönségét tulkapásokkal szemben megvédelmezze, amit könnyű szerrel megtehet, sőt a főváros illetékes ügyosztálya, a megindított akcióval szemben foganatosítandó intézkedéseket már eleve meg is tette.

Hogy ezt az egész ügyet szová teszszük, annak nagyon komoly oka van s vonatkozik a főváros közgyűlése elé terjesztett azon javaslatra, amelyet bátran a termelő közönség ellen intézett merényletnek minősíthetünk.

A mészáros-ipartestület volt elnöke Schubert Sándor, aki egyszersmind fővárosi bizottsági tag is, a következő indítványt terjesztette az e hó 20-án megtartott fővárosi közgyűlés elé:

„*Utasítsa a közgyűlés a tanácsot, hogy a budapesti marhavásártérnek a vámvonalon belül való helyesése iránt sürgősen tegyen a közgyűlésnek előterjesztést.*”

Olyan értetlen dolognak tetszik az egész s oly szépen hangzik az az indoklás, hogy „a beadvány elfogadása esetén a fogyasztási adó kétharmad részben áthárul Szerbiára, mint ahonnan a vágómarhát nagyrészt hozzák és csak egyharmad részben a hazai tenyésztőkre”, így tehát ettől a költségtől felszabadul a főváros fogyasztóközönsége és a mészárosok olcsóbban adhatják majd a húst, hogy bizonyosan akad nem egy bölcs városatyja, kinek ez a dolog nagyon plauzibilisnek látszik s készségesen hajlandó lesz az indítványt támogatni.

Pedig veszedelmes ez a javaslat nagyon, s ha a fenforgó körülményeket vizsgáljuk, úgy azt — mert kivihetlensége kézenfekvő — nagyon rossz akaratumnak kell tekintenünk s ép ezért csodálkozásunknak kell kifejezést adnunk a felett, hogy a mészáros ipartestület

nál a bölcsességnél. Becsületben megkopszodott aggot akartok látni? Nézzetek a sárguló bükkre. Ez a béke és megnyugvás eszménye. A passzív engedelmisség hősei: egy fűszál és egy bölcs. Erősebb alkotó vagy talán? Nem, a te alkotásod csak kihágás a természet rendje ellen és nem felülemelkedés. A fűszál alkotása törvény, a tied ötlet. Tanulj törvényt az emberektől s az elégedetlenség leszel; tanulj törvényt a növényektől s a béke leszel a tied. A béke a föld erénye. Hazugság, hogy harez van itt. A rét nem támad fel bosszút állani letépett fűvéért. Száz galamb ép úgy elrepül az ölyü elől, mint egyetlen. Fagyöngy ellen a törzs nem védekezik. Két házi kutya halálra tépi egymást. Oh, ezek hamisítanak, a valóságban egymást kerülik, mert a nagyobb erő alárendeltséget teremt és nem viszályt. Nézzetek szét: a halálra sebzett szarvas elvonul s csend van mindenütt; egy ember, kinek egy inggombja elveszett, nyugtalanokdik és az egész világot zaj tölti be.

— Térjünk vissza a földhöz. Az ember nem tehet okosabbat, minthogy a sírját szereti. A föld egy örök magabátérés, egy örökké szülő sír és egy örökké temetkező bölcső. Ha egyik kezdet a dajka, másikat a sirás fogja, a rosszra kevés gondolatod marad. Ott, hol sötétség és világosság érintkeznek egymással, termékenyülés és pusztulás, élet és halál; ott a lélek önmagába merül. A léleknek a mély visszavonulás hasznára van. Mikor a

teremtésről sejtelmek ihletik meg, sötétségre talál, de önmagára világosságot vet. A gondolkodás nemesít. Békés homályból derülten térsz vissza, zajos fény felláztat. A föld sötét és néma, öleld át és sötétségét, némaságát, melegét és rejtekeit megosztja veled. Életérték koptatásáért fizet új étellel, munkáért ad eladelt. Csak törvényeit kell megértened és te követni fogod azokat. Ime, egy lépésnyi haladás a passzív engedelmeskedés erényeihez. Jön a többi. Nem csivódol, mert törvényismerő vagy és lopni nem akarsz, mert tudod, hogy a törvényt kijátszani nem lehet. Ekét fogsz és szántasz, meglazítod a földet és vetsz. A magból mi lesz? Tudod. Hogyan lesz azzá? Nem tudod, de nem is kérde. Itt van az egyetlen megnyugtató bizonyosság, a tavasz, amely minden csalódást kizár. A tudós ezer bizonytalanság közé veszte el, nem viszi többre, mint te, aki csupán a tavaszt várod. Vársz egy fecskét, várod a napot, a hajnalt, az esőt, hallod a szélbugást, nézed a csillagokat, s a mindenség sejtelméhez lépcsőket illesztesz. Barátaim ez többet ér a pénzverésnél. Használtsd a korgó gyomor hangját a menydörgéshez: van egy mértéked. Alkalmazd ezt a mértéket köre, fára, égi testre, egy emberféreg büszkeségére és fájalmaira: ime az anyag, amely előttd áll és arra tanít, hogy légy bölcs és légy alázatos. Jó emberek, kerüljétek egymás rossz társaságát, de figyeljétek a földre, amely önmegadást parancsol.

— Hajtsátok el a vésőt-furót, nézzetek a csillagos égre, ha meg akartok alázkodni létetek czéltalansága előtt. Az arany értéke képzelgés. Egyetlen lélekzetvétel többet ér a világ minden aranyánál. Egyetlen fénysugarat nem pótolhatna a gyémántta változott nap sem. S azt hiszitek, hogy a képzelgés a tökély. Remek vashidat építettek, beszélőgépeket gyártottak, látesőveddel a hold titkaiba tekintesz bele, tudományoddal az egetek ostromolod. Megállj! Az még többet akar. Birni akarja titkod, aranyad, tudományod. Megvet, irigyel, harcra kél. Vér folyik, ez legyőzött, nyomorult, az győző és elbizakodott. Vakmerő emberi találmány alatt egyik ember haldoklik az állati nyomor miatt, a másik Istennel vitatkozik. Ez hát a tökély? Hisz ez borzasztó tévedés! Azért kellett évezredekben keresztül törni az emberi elmét, hogy a fegyver vért ontson s az eszményi alakba vert pénz elvonja élelmét a nagy tömegnek?! Azt mondom én, hogy ne tovább. Vessétek meg a haladás borzasztó diadalait s jertek vissza a természethez, mely békét s nyugalmat tanít!

„Ki lehet ez az ember?” kérdezik sokan?

„Ez egy bolond”, mondják az éhezők.

„Ez egy bölcs”, mondják a jóllakottak.

A bölcs pedig távozik és nem követi senki sem.

—y.

volt elnöke ily tendenciózus s egyben naiv javaslat benyújtására vállalkozhatott.

Hiszen neki ismerni kell a bécsi községtanács hasonló tárgyú beadványát, mely létét az ottani mézárások agitációjának köszönheti, de ismerni kell egyszersmind azt az akciózt is, amelyet nemcsak a bécsi fogyasztók és az összes osztrák tenyésztők, de maguk a magyar állattenyésztők is a javaslat ellen indítottak, s amely ugy látszott, hogy a javaslat elejtésére kényszerítette a bécsi községtanácsot.

De a bécsi községtanács nem ejtette még el javaslatát, amely ha keresztülmenne, nem jelentene kevesebbet mint azt, hogy a magyar állattenyésztők kényszerítették Bécs huszfogyasztási adójának mintegy háromnegyed részét megfizetni, amely körülbelül 4.500.000 koronát tesz ki.

Erre a merényletre rádupláz most Schubert Sándor s hogy néhány nagymészáros busás hasznót vághasson zsebre, Budapest huszfogyasztási adójának is egy tekintélyes részét a magyar tenyésztőkkel akarja megfizettetni. Persze könnyű volna azután indokolni, hogy az élőmarha ára a fogyasztási adóval megdrágítván, a mézárások ennek megfelelőleg a húsárakat emelni kényszerítettek. Ily módon a felemelt húsárakon is nyernének a mézárások és megmaradna zsebukben a fogyasztási adó is. Hiszen igen szépen van ez kieszelve, de nagyon kilátszik az egészből a lóláb.

Azt mondtuk az imént, hogy a mézárások ipartestület volt elnökének javaslata hazafiatalan. Igenis az, mert ha a bécsi községtanács tudomást vesz arról, hogy Budapesten is áthárítani akarják a huszfogyasztási adó fizetését a beküldőkre, ez esetben ezt erős argumentumul fogja felhasználni s tervét realizálni, amelytől mindeztől csak az az aggodalom tartotta vissza, hogy a magyar tenyésztők mint eladók ujítását a adóval sújtván, elmaradnának a bécsi piacról. Ha azonban ugyanez a sors vár rájuk a budapesti piacon, ez esetben egész nyugodtan léptetheti életbe hirhedt ujítását a bécsi községtanács s a magyar tenyésztők négy és fél millió koronája siratja majd meg ezt az intézkedést.

De naiv is ez a javaslat, sőt egyszerűen abszurd. A mézárások ipartestület volt elnökéről feltételezhető, hogy a „fogyasztási adó” fogalmát ismeri és tisztában van annak ethymologiai értelmével. Ugylátszik nincs. Mert ha tisztában volna, tudná, hogy a fogyasztási adó mást nem illethet, azt más nem fizetheti, mint maga a fogyasztó s azzal semmiféleképpen sem terhelhető meg a termelő, vagy ez esetben a tenyésztő. De tudnia kellene azt is, hogy semmiféle néven nevezendő fogyasztási cikkek után sehol a világon nem a termelő fizeti a fogyasztási adót, teljesen abszurd kívánság tehát az, hogy a husnál kivétel tételesség.

A mézárások hivatalos közlönye e javaslatról irván, kifejti, hogy az állatok fogyasztási vámvánának beszedési rendszerét sürgősen meg kell változtatni és pedig oly módon, hogy a vám (f. adó) terhei ne a mézárásokat sújtsák, hanem áthárítsanak azoknak vállaira, akiket a fizetés megillet. Elhitetni akarják a világgal, hogy a fogyasztási adó a mézárásokat terhel, amely képzelt terhet, mint valóságos megterhelést, egyszerűen a tenyésztők nyakába akarják varrni.

Hihetőleg a mi mézárásaink is, illetve azok vezetői oly módon gondolkoznak, mint bécsi kollegáik, hogy hiszen a tenyésztő hozzászámíthatja a fogyasztási adót az eladási árhoz, amely ilyképen megtérül. Hát mi jobb véleménynyel vagyunk felőlük, mint ők a fővárosi közgyűlés tagjairól s megvagyunk győződve, hogy ők nagyon is tisztában vannak azzal, hogy az egyszerűen lefizetett fogyasztási adót a termelő soha többet vissza nem szerezheti s ezzel

mint tényleges vásári kiadással kellene számolnia.

Rosszakaratu a javaslat azért, mert benyújtója tisztában kell, hogy legyen annak kivihetlenségéről. Az új vámvonalat igen beható és több évi tárgyalás után csak legutóbb állapította meg végleg a főváros, ki van tehát zárva, hogy most ezen változtathasson.

Ha a dolog anyagi oldaláról a jogosság szempontjától eltekintենek is, utalnunk kellene arra a visszás helyzetre, amely abból származnék, ha a fogyasztási adó lefizetésére a tenyésztő, illetve a felhajtó kötelezték. Micsoda hosszú procedúra, kellemetlenség és felesleges költségek származnának abból, ha a tenyésztő állatait el nem adván, vagy vidékre adván el, a fogyasztási adó visszafizetését volna kénytelen kijárni. Aki ismeri adókezelési rendszerünket, annak ezt magyarázni felesleges.

Mért volt tehát szükséges — mindezeket tudva — ily javaslatot benyújtani. Használni vélt ezzel a mézárások ipartestület volt elnöke iparos társainak, vagy megszilárdítani vélte a viszonyt köztük és a fogyasztók között, vagy tán elmérgesíteni kívánta a tenyésztők és mézárások között egyébként se nagyon barátságos viszonyt?

Kár volt tehát ily, következményeiben ki nem számítható abszurd indítvánnyal előállni, amelyre különben az volna a legmúltóbb válasz, ha a főváros legközelebbi közgyűlése felette szó nélkül napirendre térne. Ez a legtöbb, amit ez az indítvány megérdemel.

J. P.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Minőségszerinti dohányátvétel s annak hatása.*)

Ma ugyan még a termelők arra, hogy a dohánytermésük minőségét jól ismerjék s azt e szerint elkülönítve csomózzák a közönséges osztályokban, hova a termésük legnagyobb része tartozik, nincsenek kényszerülve, mert ma még, ugy a jó szivarhoríték, mint a jó szivarburok és ugy a világos, mint a barna vágó, végül a fonó, a burnót mind együtt, egy árszabás alatt az I. köz. osztályban vannak. Ez az oka annak, hogy a kertész nem szedi külön a jó választékokat s nem a levél színe szerint csomóz, mert, hogy ha ezeket mind egymással összekeverve csomózza is, akkor is minthogy a vágó anyagnak megfelel, I-ső osztályba kell beváltani.

Ugy a szivarhorító anyag a bélényagtól, mint általában a szivargyártási anyag a vágótól, valamint a világos dohány a barna levelektől elkülönítve csak akkor lesz, ha erre az ár különbözősége folytán a termelő ösztönözve leend.

Az eddigi példák a gyakorlatban bizonyították, hogy mindaddig együtt lesz az egyes dohánycsomókban a sokféle választék és a sokféle szín, a meddig azoknak egy ára lesz, ameddig tehát azokat a kertésznek külön csomóznia felesleges.

Hogy a gyári, kereskedelmi érték szerint a kertész miként állítsa össze a termését, arra természetesen csak a jövedéki igazgatóság adhat utasítást, mert ezt csak a jövedéki tisztviselők ösmerhetik.

Erre vonatkozó köztudomású dolgokról véleményemet amennyiben az közérdekű lenne, következőkben bátorodim nyilvánítani:

a) A dohánynak színéből annak minőségét is rendszeren meglehet határozni, e mellett

*) Fentartom magamnak, hogy e cikkre vonatkozó észrevételeimet adandó alkalommal megtegyem. Rv.

a finomság lesz a 2-od sorban döntő tényező. A többi már 3 ad rendű, alárendelt kérdés, u. m. a fejlettség, sérülés, t. i. az alak szerinti összeállítás.

Ez esetben a barna és piros finom levelek, finom burkot vagy belet; a világos finom levelek cigarettát, a barna, a piros- és sárgaszínű, szikár vagy érdes levelek vágó dohányt fognak adni.

b) Mivel pedig legfeljebb 3 fősztint kell megkülönböztetni, u. m. barnát, pirosat és világosat, (a tarka, a fehér eres, a zöld s a nedves levelek elkülönítve) látni való, hogy a kereskedelmi érték szerint való válogatás és csomózás épen nem igényel valami komplikált munkálkodást nem ördögi mesterség s a jövedéki alkalmazott, ott a helyszínen gyors, alapos utbaigazítással tudna szolgálni.

Magától értetődik, hogy a változatos talajokon termelt dohányokat, azok éghetőségnek különböző foka miatt, külön kell törni és kezelni, mert azoknak színe ugys a szerint változik, amilyen a talaj és érés.

Megjegyzem, hogy a tisztviselők gyakorlati tapasztalatai szerint a dohánylevelek éghetősége annyira a talaj fekvésétől függ, hogy ha a dohány a talajváltozatok szerint külön van füzve, illetve csomózva és bálozva, akkor a dohány már éghetősége szerint is teljesen el van különítve.

Számba sem jöhet és egészen lényegtelen ezek között az előfordulható néhány olyan levél, amelyiknek égési képessége a többitől elüt, ez a beváltásnál már semmi akadályt sem okozhat.

A háttas és a homokos talajon termelt dohányok égne legjobban és pedig minél mélyebb volt (az őszi) szántás, annál jobban.

A fent előadottakból következik, hogyha lapos, erősen kötött vagy mély fekvésű talajokról előkerült dohány éghetősége gyöngé, akkor az innen származó szívós, barna vagy piros dohányok fonó horíték dohányt vagy vágót és nem szivarhorítékot vagy belet fognak szolgáltatni.

Miután az ország dohánytermésének legnagyobb része a közönséges osztályokba váltatik be, annál fogva a közönséges osztályok minőségszerinti átvétele hozzájárulna: 1. a válogatva csomózás buzdítá-ára ösztönözné a termelőt a finomabb faj előállítására, a jobb talaj kiválasztására, a mi ma még dacára annak, hogy a szivarhorító és válogatott külön árban fizettetik, lábra kapni fenti okból nem tudott. Azért, mert van egy közönséges osztályú árszabás, mely nem elég jó talajon, de nagy területen kevés erővel termelt, akár hanyagul is kezelte, vagy bár rosszul összeállított anyag után is ma még megfelelő jó árt fizet, jobbat, mint bármely más termék után.

2. Következésképpen lenne a minőségszerinti átvétel hatásának, hogy a tisztviselő nem a gazdasági tudománya gyöngé fegyverével bizonyítgatná álláspontja helyességét, hanem az általa jól ismert bázison a kereskedelmi érték biztos ismerete alapján becsléne és ítélné.

Nem kérdeznék ki, hol s miként természetelt a dohányt, hanem csak azt nézné, jó minőségű-e vagy rossz.

3. Felesleges lenne akkor az anélkül is soha nem tökéletes, de költséges talajvizsgálat (mi mellett ma is tömérdek rossz égő dohányunk van) stb.

Felesleges lenne a jövedéki tisztviselőre a helyzet nyomása folytán, ugyszólván reakényszerült gazdasági kontárkodás, a gazdasági oktatás, fontoskodás; a kertész s a termelő gazda fel lennének mentve. „Ők a nélkül is mindig ugy fogadják a tisztviselő utbaigazítását, mint zöld asztalnál készült receptet.”

A kereskedelmi érték elbírálásának, melyet ellenkezőleg a tisztviselő jól ösmer, meggyőző, realis módja van, mert a dohány éghetőségét, jó szagát, ízét meglehet próbálni.

Amely erjedés után éghetősége beváltáskor mutat.

Minél erjedés után a dohány, ezért aztán vizfelszívó.

A jól szárított fermentáción a napon jó beváltáskor szaggal bír.

A beváltásában része tekintre.

A hajlékonya ha a szín jól erjedt, száradt.

Ha akkor a zödvé a per erjedéssel mellett ak.

Ha tavaszig s bár még lyában: megbirja son, mert teljesen k értékelése termelőt.

tiszta anyag hogy a Sajnos, sem lehet mesztő k.

Ezt tisztviselő kiejtés alatt tör gyakorlat nek tartó ha a min.

A erjesztés, böző mű mesztésnek irán gazda távol van ninc is, alap azonban erjesztés.

AI

AI

AI

AI

AI

AI

AI

AI

AI

AI

Amely dohány erjedés előtt nem ég, erjedés után sem ég s rossz ízű marad. Az égőképesség javul erjedés után, ha már a beváltáskor bár rövid, de egyetlenes égést mutat.

Minél kisebb az égési képesség az erjedés előtt, annál kevesebb erjedést igényel a dohány, hogy égése javuljon; de bizony ezért aztán sok tönkre is megy és esetleg vízfelszívó képessége is elvész.

A nem mélyedésszerű, de porhanyó földű, jól szárított, jó színű, tehát kellő jó, enyhe fermentáción átment, akár bentszáradt, akár a napon jól szárított dohány azonban már a beváltáskor épen oly jó égő képességgel s izzal, szaggal bír, mint később.

A nemesebb tartalmu anyag már a beváltásnál oly szép és jó, ha kellő kezelésben részesült, hogy az felismerhető az első tekintetben.

A bentszáritott dohány egyenletesebb, hajlékonyabb, egyszínűbb, habár néha zöldes, ha a zsinóron folyton, tul ritkán állott s nem jól erjedt, nem oly élénk színű, mint a napon száradt.

Ha a dohány a termelőnél erjedne, akkor a termelő is teljesen meglenne győződve az anyag értékéről. Ámde, hogy vennénk át a penészes, pecsétetes dohányt, mely az erjedéssel együtt jár, bármily jó kezelés mellett akkor, ha korán levételük a zsinóról?

Ha ellenben zsinóron marad a termés tavaszig s akkor csomózottán váltatik is be, bár még mindig változáson fog átmenni a máglyában: mégis ezt ajánlanám, ha a termelő megbirja állani, hogy tavaszig ne csomóztasson, mert már ekkor a jó helyen termelt anyag teljesen kész áru. sőt a hiányosabb anyagok értékelése helyességéről is eléggé meglehet a termelőt győzni. Ekkor egy enyhén erjedt tiszta anyagot fog a termelő beadni, föltéve, hogy a pajta jó s abban állatokat nem tartott. Sajnos, Szabolcsról ezt az utóbbit még ma sem lehet elmondani (tiszteltet a sok jó termelő kivételének).

Ezeket ösmerni lévén szerintem a jövő tisztviselő főfeladata és hivatása, a dohány kiterjedésével, a nyersanyagok az erjedés alatt történt változásait tudományosan és gyakorlatilag foglalkozni részükre elégségesnek tartom, természetesen főképp az esetben, ha a minőség szerinti beváltás korszaka beáll.

A gyári érték szerinti való becslés, a kiterjesztés, végre a termesztés, három különböző műszaki dolog, melyből a gazdasági termesztési részről a termesztési kísérletek adnak irányt, de számolni kell e tekintetben a gazda viszonyaival is, mindkettő azonban távol van a tisztviselő munkakörétől, illetve nincs módjában azokat, véleményem szerint is, alaposan ösmerni, annál több alkalma van azonban a gyári értékszerinti becslés és az erjesztés tudásához. *Gervincos F.*

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovácsy Béla.

Az állatok ápolása.

Aligha lehet kétségbe vonni, hogy nem egyedül a „vér”, tehát nem egyedül az öröklött tulajdonságok azok, amelyek az utód testi nagyságát, alakulását és képességeit befolyásolják. Ki vonná kétségbe, hogy a legkitünőbb tulajdonságokkal bíró szülők is satnya, csenevész utódokat létesítenek, ha egyrészt maguknak a szülőknek, másrészt pedig az utódnak nem adatik meg mindaz, a mi testüknek husban tartására, illetőleg felépítésére szükséges. Tudja azt ma már mindenki, hogy a szalma nem olyan takarmány, melyen állatokat nevelni és tartani okszerűen lehetne; oda törekszik minden gazda, hogy állatainak takar-

mányozása során a szalma csak mellékes szerepet játszon.

Am az okszerű állattartásnak és nevelésnek egy másik igen fontos kelléke is van, az ápolás, amely elsősorban a tisztántartásban, a szorgos takarításban nyilvánul. A bőrnek munkássága véghetetlenül fontos az állat egész lényére nézve, csak akkor, ha ezen szervnek tisztasága állandóan fentartatik, lehet az állat fejlődése kifogástalan, feltéve, hogy ehhez a szükséges egyéb kellékek is megadatnak. Irjuk le tehát a bőrnek munkásságát; meggyőződésünk ugyan is, hogy a tenyésztő, ki a bőr munkájának fontosságát felfogja, okvetlenül törekedni fog, hogy állatainak tisztaságára talán az eddiginél is nagyobb gondot fordítson, annyival is inkább, mert az több kiadásal nem jár, de igen is több bevétellel.

A bőr egy meglehetősen komplikált szövet, mely legkevésbé a felhám rétegből, edény és idegnélküli elszarusodott sejtekből áll, mely ennek következtében kisebb mérvű környi behatásoknak sikeresen ellent áll. Ezen sejteknek legfelsőbb rétege időközönként u. n. korpa alakjában leválik s alulról újakkal pótolatik, amennyiben a felhám alatt levő u. n. irharétegben a sejtképződés folyton tartó. Ezen legkülső felhámréteg vízálló, vagyis folyadékot sem befelé sem kifelé át nem hatolhatnak rajta, ellenben gáznemű anyagokat át bocsát. A felhámréteg alatt fekvő s ezzel a melphigi réteg útján összeköttetésben lévő irharétegben van beágyalva a faggyu, a verejték-mirigyek és a szőrszálak gyökerei; ugy nemkülönben itt vannak elhelyezve az idegek végződésai. Ezen utóbbi réteg a testnek hőszabályozója s igen fontos szerepet játszik a lélegzés illetőleg az anyagcserénél, amit igen finom hajszáledények végeznek. Az irharétegben vannak elhelyezve tehát a faggyumirigyek is, melyek egy zsíros anyagot, a faggyut választják el, mely a bőr felületének s a szőrök becsirozására szolgál s megakadályozza egyrészt azoknak kiszáradását, másrészt pedig a víz behatolását.

A test hőmérsékletének szabályozására a bőr igen alkalmas szerv. Szőrzete rossz melegvezető, tehát visszatartja a test melegét, de a testet védi a külső hőmérséklettel szemben is, amire abból is lehet következtetni, hogy a szőrzet sűrűsége az évszakok szerint változik. A verejték-mirigyek is szabályozólag hatnak a test melegére, nem engedvén ugyanis a testet túlságosan felmelegedni. A felhevült állat izzadni kezd, azaz működésbe jönnek a verejték-mirigyek. Az ezek által elválasztott folyadékok a test felületére jutnak s épen annak felhevülése következtében elpárolognak, nagymennyiségű meleget szabadítván fel egyidejűleg és pedig annál nagyobb mennyiségűt, minél nagyobb a test felhevülése.

Az anyagcsere konstataciója czéljából kísérletek eszközöltettek s egyes állatoknál mesterségesen akadályoztatott meg a bőr munkássága. Tapasztalták a kísérletezők, hogy csupaszra nyírt állatok egész testét terpentin, dextrin, csirizzel bekenve, azok rövid idő alatt lobos bántalmakban elpusztultak. Ha azonban a bőrnek nem az egész felülete kenetett be, nem pusztultak el.

Miután tehát a bőr kétségen kívül igen jelentékeny részt vesz az anyagcserében, okvetlenül szükséges annak tisztán tartása. Ott, ahol ez meg nem történik, a jobb takarmányozás dacára sem mutat az állat olyan testi fejlettséget, olyan testi tömeget, mint a minőt különben mutatna. A tisztántartás által nyitva tartjuk a hajszáledényeket, amennyiben egyrészt a piszkot, másrészt a levált felhámot távolítjuk el. Másrészt élénkebb vérkeringést idézünk elő, ami ismét a bőr hőmérsékletét emeli, mely körülménynek jó hatását különösen akkor lehet tapasztalni, midőn az állat hosszabb ideig tartó nedves hideg időjárás következtében átfázik s hűléses bántalmaknak van kitéve.

A bőr ápolása tehát abban áll, hogy czélszerű eszközökkel a bőr felületén lerakódott port, piszkot, sárt, mely anyagok a verejtékekkel összekeveredvén, igen rövid idő alatt valóságos réteget képeznek — onnan eltávolítjuk; a bőrre gyakorolt dörzsölés által annak vérbőségét, anyagcseréjét, faggyu elválasztását fokozzuk s az állatot időszakonként, a szükséghez mérten letakarás által, hűléstől vagy egyéb hátrányoktól megvédjük.

Lovaknál a bőr ápolását már csikókorban kezdjük meg s naponta legalább egyszer szörkefevel, szalmacsutakkal testét ledörzsöljük, ruhával letöröljük, fejét s végtagjait pedig langyos vízzel lemosatjuk. Igás és kocsis lovakat vakaróval, kefével, szörkesztyűvel tisztítassunk olyan módon, hogy reggel munkábfogás előtt a vakaró és kefe alkalmaztassék, a fentebb megnevezett testtájak pedig vízzel mosassanak meg. Munkából való kifogás után pedig az izzadt test szalmacsutakkal dörzsöltessék le s az időviszonyokhoz képest esetleg pókröccszal takarassék le. Nemes lovaknál ez eljárásnak igen szelidnek kell lenni, mert azok pl. a vakarót már nem igen tűrik, amennyiben bőrük nagyon érzékeny.

Különben a lovak bőrpolása ellen még legkevesebb kifogás tehető. Annál inkább el van azonban hanyagolva a szarvasmarhák bőrpolása, amennyiben csak a jobb istállóban, de sőt azokban sem bukkanunk mindenütt oly eszközökre, melyek tisztán a bőrpolás szempontjából tartatnának. Pedig a szarvasmarhának ép oly szüksége van bőrének tisztántartására, mint a lónak. Bármely czélunk nagyobb haszonnal képes a szarvasmarha megfelelni, ha bőre elegendő mérvben tisztán tartatik, mint ellenkezőleg, mert a bőr tisztátalansága az anyagcserét s ezzel együtt az egész szervezet munkásságát alászállítja.

A természet maga is rá mutat arra, hogy a szarvasmarhának is szüksége van bőre tisztaságára, az alig megszületett borjut anyja, a gulyabeli marha egymást nyelvével tisztogatja. Nem elegendő azonban csupán szalmacsutakkal tisztogatni a szarvasmarhát: okvetlenül szükséges vakarót és kefét is igénybe venni a tisztogatásnál, mert csak ezek segítségével lazítható fel és távolítható el a bőrre rakódott izzadságsor és faggyu keverék. Vakaróra a szarvasmarhának annyival is nagyobb szüksége van, mert trágyánál s egyéb piszkokkal teste sokkal inkább piszkolódik, mint pl. a lónál. Ezen bajt különben czélszerű almozás s a farkobojt tisztán tartása által el lehet kerülni. Nyáron át igen üdvös — egészségi szempontból is ajánlatos — a gyakori fürösztés, egyébkor is azonban a hátsó végtagok s a tőgyek gyakori lemosása.

A juhok ápolása már egész különálló ismereteket igényel, amennyiben itt nem annyira a bőr jó karban tartása czéloztatik, amely a vastag bunda által a nélkül is kellőleg védve van mint inkább magának a gyapjunak káros behatások elleni megvédése.

A sertések bőrpolására nézve a nézetek, sajnos igen tévesek, amennyiben meglehetősen elterjedt nézet, hogy a sertés kedveli a tisztátalanságot s mennél piszkosabb, annál jobban diszlik; ez az oka, hogy a sertésólak többnyire nagyon tisztátalanok s körülöttük büzös mocsarok vannak. Az efféle pohadó mocsarokban való furdás pedig nagyon is gyakran kárára van a sertésnek s nem egyszer különböző bajoknak és betegségeknek válik okozójává. Természetes, hogy tiszta víz hiányában az ilyen mocsarokat is felkeresi a sertés, mert szükségét érzi annak, hogy lehűtse testét. Nemrégiben Angolországban *Tennel* kísérletet tett a sertések bőrpolására illetőleg, oly módon, hogy 6 sertés közül 3-at minden nap friss vízben fürösztött s fürösztés közben testüket éles kefével dörzsöltette. Hat heti kísérletezés eredménye az lett, hogy a fürösztött sertések bár kevesebb takarmányt

fogyasztottak mint a fűrésztöttek, mégis darabonként 15 kgrammal nagyobb súlyszaporulatot mutattak. Ezen egy kísérlet is világosan bizonyítja, hogy a sertés jól megfizeti a jobb ápolást, melyben részesítik. Természetesen nálunk ez eljárás, — mert a sertésenyésztés nagyban üztek — alig volna keresztülvihető. Az istállóknak czélszerűbben való építésére, azok tisztább tartására s a tiszta vízbeni gyakoribb fűrésztésre azonban nálunk is nagyobb gond volna fordítható az eddigénél s megvagyok győződve, hogy az ez ügyben tett fáradság busásan lenne megfizetve egyrészt a gyorsabb fejlődés és jobb hizékonyág, másrészt pedig a jobb egészségi állapot által.

Horváth L.

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Keszey Gyula.

A paradicsom betegségei.

A paradicsom sokféle betegségben szenved mindenfelé. Az amerikai Egyesült-Államokban *Rolfs* szerint, ki a paradicsom betegségeit különösen tanulmányozta, főleg a következő betegségek észlelhetők.*

1. A roszda, feketerothadás, foltosbetegség vagy feketefoltosság néven ismert betegség, melynek okozója a *Microsporium* (vagy *Alternaria*) *Solani* nevű gomba. A feketerothadás elnevezés a gyümölcs tejének, a roszda elnevezés pedig a szár vagy a levél megbetegedésére vonatkozik.

Foltok először a levelek hegyén szoktak mutatkozni s innét terjednek tovább az apró foltok a levél töve felé s végre átterjednek a levél nyelére és a szárra is. Ebben az állapotban nevezik a betegséget foltosbetegségnek vagy feketefoltosságnak. A betegségek okozó gomba spóráit a szél terjeszti, de terjeszthetik a munkások is.

E betegség ellen többféleképen lehet védekezni, de legjobb eredménye van a bordói lével való védekezésnek. A permetezést már a kiültetés előtt, a növényágyakban kell megkezdeni s a kiültetés után szükség esetén hetenként kétszer is permetezendők a növények.

2. A baktériumos betegség, melynek okozója a *Bacillus Solanacearum*. Floridában ez a betegség pusztít legjobban és legveszedelmesebben is. A baktériumos betegség nagyon hasonlít az alább ismertetendő gombás üszöghöz, mert mindkét betegség-nél a növény edényei eldugulnak. A szóbanforgó betegségnél az edényeket egyrészt a baktériumok, másrészt a baktériumok által kiválasztott mézganemű anyag tömi el, minek következtében levelek és hajtások, sőt egész növények is elfonnyadnak. Ez a betegség megtámadja a burgonyát is és egyéb a burgonyafélék családjába tartozó kultivált- és gyomnövényt; így a gyomnövények közül a maszlagot (*Datura Stramonium*) és a fekete csucsört (*Solanum nigrum*). Floridába ez a betegség, melyet a rovarok terjesztenek, bevándorolt. A védekezés tekintetében kitént, hogy a paradicsom lehetőleg fás és ne leves szárat fejlesszen. A trágyázási kísérletek azt mutatják, hogy a betegség kifejlődésére egészen mindegy, hogy a kálium, a foszfor és a nitrogén minő alakban adatik a trágyában.

Kipróbáltattak az egyes fajták is abban az irányban, hogy a betegséggel szemben mint viselkednek, amely kísérleteknél a *Dwarf Golden Champion*, továbbá a *Red-field Beauty* fajták nagyon ellentállónak mutatkoztak; jó

sikerral jár a *Ford Hook Fany* fajta termesztése is.

A permetező anyagokkal való védekezés hiábavalónak bizonyult, mit sem használt a bordói lé sem. Igen jó hatással van a betegség visszatartására az is, ha a növények egymástól lehetőleg nagy távra ültetettek.

3. A gombás üszköt valami eddig meg nem határozott parazita okozza. A betegség egyes levelek és hajtások fonnyadásával kezdődik. Azok a fajták, amelyek szárai fásabbak, ellentállónabbak, mint a levesszáru fajták. Mivel a betegséget okozó gomba a földszíne közelében támadja meg először a növényeket (a hol igen gyakran rovarok sebzik meg azokat), a levelek bepermetezésének nincs semmi haszna. A talajt kell e betegség ellen öntözni, de erre is nem a bordói lé, hanem a kálium-szulfid, továbbá az ammóniakos rézkarbonát, valamint a mennyei víz (eau céleste) bizonyult jónak.

4. A levélüszköt a *Cladosporium fulvum* nevű gomba okozza. E betegségnél a leveleken sárga foltok támadnak, melyek a levelek alsó lapján sötétekké válnak; a megtámadott növények egészsége később rendszeren helyreáll. A bordói lével való hetenkénti permetezés a betegséget meggátolja.

5. A ledülés („damping off”) a fiatal palántákon mutatkozik, melyek ha megbetegednek, úgy néznek ki, mintha levágtak volna. A növények szárának csak bőre marad meg, a szár belseje egészen szétbomlik. A betegséget szaprofita természetű talajgombák okozzák, amelyek azonban a fiatal növényeket megtámadva, ezekben parazita életet élnek. Oda kell tehát törekedni, hogy a talaj a szaprofita gombáktól tisztán tartassék.

Kénport lehet e betegség ellen használni, de a rézgáliczoldat vagy a mennyei víz (eau céleste), tekintettel a növények zsengeségére, csak óvatossággal használhatók; a bordói levet is lehet talán egyszer vagy kétszer alkalmazni.

6. A levélfordosodást vagy fordosbetegséget vizbőség okozza. A levelek felfelé görbülnek, ereik megdagadnak s a levelek gyakran letörnek vagy összeszakadoznak. A talaj nedvességén kívül e betegséget az erős trágyázás — különösen a nitrogénbőség — továbbá a buján növő növények szárának bekurtitása vagy a hónaljajtások kiördelése is okozhatja.

7. A bimbóhullás a virágrügyek lehullásában áll, mit egyrészt a hideg időjárás, másrészt a beporozás hibássága, végül az okozhat, hogy a növények a virágfésülés idején gyengén tápláltak.

8. A szár odvassága a kiültetés után szokott jelentkezni. E betegségnél először az idősebb levelek elsárgulnak, később pedig a növények ledőlnek, mire azután sok mindenfélé gomba jelentkezik rajtuk, amelyek azonban magukban nem okozhatják a betegséget. A baj oka abban keresendő, hogy a palánta-ágyak földje nitrogénben túlságosan gazdag; hogy a növények buja növekedésnél erősen öntöztetnek; hogy az átültetésnél nem edzetnek s végre, ha száraz talajba ültetettek. Ha kerüljük az itt elősoroltakat, úgy el is kerüljük a bajt.

Végül több rovar is okoz paradicsombetegségeket. Így a *Heliothis armigera* hernyója kieszi a gyümölcs belsejét; a megtámadott gyümölcsöket mennél előbb le kell szedni és feletetni vagy elégetni.

Egy atka, a *Phytoptus calcladophora* a rügyeket támadja meg, minek következtében a fiatal növényrészek megszőszösödnek. Ezt a betegséget gyakran egy penész rovására írják. A szőszösöbetege Amerikában egyedül Florida területére szorítkozik, de Európában is ismerek, még pedig Spanyol- és Olaszországban. Ellene a kénporozás használ.

A *Heterodera radicola* nevű féreg is tesz kárt a paradicsomban, melynek gyökérzetén gumókat okoz. A beteg növényeket ki kell gyomlálni és elégetni. #

TAKARMÁNYOZÁS.

Rovatvezető: Cselkó István.

Hogyan vihető keresztül a tápanyagszerinti takarmányozás a gyakorlatban.

Az állatok okszerű takarmányozásának kérdésével igen gyakran foglalkozik a mezőgazdasági szakirodalom; részint tudományos, részint gyakorlatias irányban tett kísérletek, illetve tapasztalatok közlésével igyekeznek bővíteni azon ismereteket, melyeknek szemellett tartásával megfelelően takarmányozhatjuk állatainkat és olcsóbbá tehetjük különböző irányú termelésüket.

A takarmányozás biztosabb alapra helyezésének első mozzanata a szénaérték-elmélet felállítása volt, mely elméletnek ingatag szabályait csaknem kizárólag gyakorlati kísérletekkel állapították meg, anélkül, hogy azok megfelelő tudományos alappal bírtak volna. Mi természetesebb, mint hogy az állatbonczés és élettani, valamint vegytani tudományok fejlődésével az így nyert adatok többé elfogadható támpontot nem nyújthattak, mivel ezek segítségével még megközelítőleg sem tudták egyes takarmánynevek tápanyagtartalmát, táphatását megállapítani, ennél fogva olyan sokféle takarmányból álló takarmányszabványt, mint a minőket jelenleg sok esetben kénytelenek vagyunk használni, csak külön végrehajtott kísérletek által tudtak volna összeállítani.

A mai vegytani tudomány igénybevételével képesek vagyunk bármely takarmányfélének emészthető tápanyagtartalmát elég pontosan kimutatni; ugyszintén tájékozva vagyunk arról is, hogy az állati szervezet milyen anyagokból van alkotva, milyen és mennyi tápanyagot használ fel a szervezet életműködésének fentartására és különböző irányú termelése közben; továbbá, hogy mennyiben és mi módon pótolhatók ezen, az állati szervezetben felhasznált anyagok a takarmányfélékben foglalt tápláló anyagokkal.

Mindezen befolyásos körülményeknek megismerése után lehetett csak a régi szénaérték-elméletre a jelenleg fennálló tápanyag elméletre áttérnünk, azonban még ma is azon a ponton állunk, hogy a gyakorlati gazdáknak egy ily jelentékeny része sehogyan sem tud a tápanyag-elmélettel, illetve a tápanyagszabványok szerinti takarmányozással megbarátkozni, amely körülmény indító okainak egyes főbb vonásait az alábbiakban figyelem tárgyává tehetjük.

Gazdatársainknak igen nagy, de különösen a laikusabb része a takarmányszabványokat mintegy törvénynek tekinti, amelytől bármely irányban való eltérés az elérni kívánt siker rovására történik, pedig a dolognak éppen az ellenkezője áll, t. i. a papíron levő és a viszonyaink között legalkalmasabbnak mutatkozó tápanyagszabvány számaihoz sem szabad szigorúan ragaszkodnunk, hanem ezen számokat kell az adott viszonyokhoz mérten módosítanunk. A módosítás mikéntjére befolyással bíró körülményeknek felsorolásával és ismeretével behatóan foglalkozik e lap folyó évi 9-ik számában megjelent ily irányú közlemény, éppen az abból olvasottak indítottak arra, hogy felsoroljam tapasztalataimat azon nehézségekről, melyek a takarmányszabványok szerinti takarmányozás gyakorlati keresztülvitelénél felmerülnek és a fixszámoktól való eltérést a siker érdekében feltétlenül kívánatossá teszik.

Általánosan ismert tény az, hogy a takarmányozandó állatok individualitása, fajtája, kora, súlya, termelési iránya és még igen számos körülmény tekintetbe veendő a tápanyagszabványok megállapításánál, de mindezekon kívül érdekes lesz megvizsgálnunk,

vajjon az nem csúszkább szűkebb körű leszünk hibát kib

Az

minál,

fogyasztá

élősúlyáv

vezet úgy

több táp

felelőleg

elhasznál

gyakorlat

hogy e t

és igen

alapul, n

tebb fels

sege szer

tápanyag

vagy szer

De

mények b

tapasztalt

élősúly m

középnagy

számítási

feltakar

kiegyenlítő

nagyobb é

meg megk

telben me

ivaru állat

nem mind

hogy a t

vett táp

sokak álta

kg. élős

anyagból

a számitás

venni telje

Példá

bikája 870

kg. száraz

csak 3 kg.

ban vehe

Ugyanezen

meghaladó

érdekes p

mália csak

font és ne

letre is, en

mányos, kö

és a gyak

Vizsg

jesztvén, a

voltak, min

szólnak, h

szarvasmar

kedik a

gazdaságn

550 kg. él

870 kg. él

ezen tény

hajlam me

mány adag

adtunk nap

2—2 kg. z

szénát, teh

ségből foga

Ezen

van folyam

csékély me

kisebb élős

ellenben a

kondiczióba

detén, dacz

jóval keves

kapott. Tov

használó kor

mányfogyas

minden, de

hogy ugyan

mellett 450

olyan jó ko

vajjon az egész elmélet alapjainak lerakásánál nem csuszott-e be olyan hiba, mely a további számítás csaknem minden esetben kedvezőtlenül befolyásolja s milyen eljárással leszünk képesek saját viszonyaink között a hibát kiküszöbölni.

Az elméletnek alapeszméje abban kulminál, hogy a tápszert, illetve tápanyag-fogyasztás bizonyos arányban áll az állatok élősúlyával, vagyis: a nagyobb tömegű szervezet ugyanazon foku és irányú termeléshez több tápanyagot bontván fel, ennek megfelelőleg több tápanyagot is igényel az elhasznált tápanyagok utánpótlására; azonban gyakorlati tapasztalatok által bebizonyított, hogy e tekintetben az élősúly csak kivételes és igen ritka esetben szolgálhat precíz alapul, mivel ugyanazon súlyú állatok a fentebb felsorolt befolyásos körülmények milyensége szerint eltérő mennyiségű és minőségű tápanyagot kívánnak bizonyos foku termeléshez, vagy szervezetük és életmüködésük fenntartásához.

De eltekintve ezen befolyásos körülmények hatásaitól, én a gyakorlati életben azt tapasztaltam, hogy pl. szarvasmarhánál az élősúly mennyisége inkább csak a kis és középnyáj állatoknál szolgálhat hozzávetőleges számítási alapot, a mikor is az előírt és feltakarmanyzott mennyiség közti különbözet kiegyenlítése nem jár nehézséggel, ellenben a nagyobb élősúlyú állatok takarmányszükséglete még megközelítőleg sem fejezhető ki. E tekintetben megfigyeltem különböző fajtájú, koru és ivaru állatokat, de megfigyeléseim során majdnem mindig arra az eredményre jutottam, hogy a takarmányozástani szakművekben felvett tápanyagszabványokban előírt és oly sokak által szabály gyanánt elfogadott, 1000 kg. élősúlyra adagolt 24—26 kg. szárazanyagból egy nagyobb élősúlyú szarvasmarha a számítás alapján reá eső mennyiséget felvenni teljesen képtelen.

Például gazdaságunk pinzgauai tenyész-bikája 870 kg. élősúlyú, melyből a rendes 26 kg. szárazanyagból esnek 22.62 kg., ez pedig csak 3 kg. zab és 24.2 kg. zabosbüköny-szénában vehető fel, ami teljes lehetetlenség. Ugyanezen eset fenforog legtöbb 600 kg-ot meghaladó élősúlyú állatnál. Még azt volna érdekes pozitíve tudnunk, vajjon ezen anomália csak a száraz anyagra nézve áll-e fent és nem vonatkozik-e a tápanyagszükségletre is, ennek eldöntése azonban csakis tudományos, következetes kísérlet által eszközölhető és a gyakorlati gazda hatáskörén kívül esik.

Vizsgálódásaimat ez irányban is kiterjesztvén, a tapasztalt eredmények igen eltérők voltak, mindazonáltal a tapasztalatok a mellett szólnak, hogy a 600 kg.-on felül élősúlyú szarvasmarhák takarmányigénye sem növekedik a testsúlyval arányosan. Erre nézve gazdaságunkban kísérletet tettünk egy 2¹/₂ éves 550 kg. élősúlyú és a már említett 3¹/₂ éves 870 kg. élősúlyú pinzgauai bikákkal; ugyanis ezen tenyészbikákon az elnehezedésre való hajlam megnyilvánulását tapasztalván, takarmány adagjukat lehetőleg leszállítottuk, vagyis adtuk naponta és fejenként mindkét állatnak 2—2 kg. zabot és 7—7 kg. zabosbüköny-szénát, tehát az eljárást egyrészt kényszerűségből fogatosítottuk.

Ezen takarmányozás már két hónap óta van folyamatban, amely idő alatt az aránylag csekély mennyiségű takarmánytétést inkább a kisebb élősúlyú bika sinylí alig észrevehetően, ellenben a 870 kg.-os bika teljesen ugyanolyan kondícióban van, mint a takarmányozás kezdetén, dacára annak, hogy élősúlyához mérten jóval kevesebb tápszert illetve tápanyagot kapott. Továbbá megfigyeltem több egy fajtájú, hasonló koru, de eltérő élősúlyú tehén takarmányfogyasztását és termelését s bár nem minden, de a legtöbb esetben azt tapasztaltam, hogy ugyanazon takarmánymennyiség felvétele mellett 450—480 kg. élősúlyú tehének ugyanolyan jó kondícióban állottak és ugyanannyit

termeltek (tejben és borjuban), mint az 550—560 kg. súlyú tehének, amiből, de különösen a fentebb leírt kísérletről arra lehet következtetnünk, hogy az élősúly alapján kiszámított vagyis összeállított takarmányszabvány nemcsak a száraz anyag, de a tápanyagok tekintetében sem felel meg teljesen az állatok tápszükségletének, vagy ha megfelel is, oly tág határok között ingadoznak az állatok tápszükséglete és a takarmányszabványban összeállított tápanyagok közti differenciák, hogy a számokhoz való szigorú ragaszkodással termelésünk sikerét kockáztathatjuk.

Azonban még ezen súlyos és jelentőségteljes okok miatt sem térhetünk el a tápanyagszabványok szerinti takarmányozástól, mivel ezen eljárás oly tudományos és gyakorlati alapra van fektetve, hogy hozzá hasonló alapot a tudomány jelenleg még nem ismer, sőt hosszú időn belül nem is fog ismerhetni; nem marad tehát más mód, mint a takarmányszabványban előírt tápanyagmennyiséget gyakorlati eljárás által egyeztessük össze az állatok tápanyagszükségletével.

Az e célból követendő eljárásnak az volna a legideálisabb módja, ha minden egyes állat tápanyagszükségletét az állat egyéni tulajdonságainak, termelőképességének, súlyának stb. figyelembevételével állapítanók meg, azonban a gyakorlati életben erre a mi viszonyaink között, még a kistenyésztőnek is alig lehet gondolnia. Megtehetnők azután azt is, hogy a nagyobb testsúlyú állatokat csoportonként különköte meggyőződnénk arról, vajjon el képesek-e fogyasztani a reájuk eső takarmányt s képesek-e megfelelően értékesíteni az abban foglalt, esetleg fölös mennyiségűnek látszó tápanyagokat; ha azt látjuk, hogy tényleg az 1000 kg.-ra megszabott takarmányadag reájuk eső része csakugyan sok, vagyis ennél kevesebb mennyiségű tápanyaggal is jó kondícióban vannak, illetve megfelelően és olcsóbban termelnek, ehhez fogjuk a takarmányszabványt módosítani.

Ha a tápanyagszabványok szerinti takarmányozás gyakorlati kivételénél csak az az egy gátló körülmény mutatkoznék t. i. ha csak a nagyobb élősúlyú állatokra megszabott adag nem válnék be, ugy ezen eljárást teljesen célravezetőnek lehetne mondanunk; azonban, ha a fentebb érintettekre gondolunk, vagyis, hogy az állatok fajtája, kora, neme, termelőképessége és egyéb egyéni tulajdonsága stb. mindannyian egyenként is kibillenthetik egyensúlyából a takarmányszabvány látszólag egyensúlyban álló mérlegét, akkor az előbbi eljárásnak sem tulajdoníthatunk felette nagy jelentőséget.

Nézetem szerint egy nagyobb gazdaságban — dacára annak, hogy az okszerű takarmányozás által elérhető anyagi előnyök itt kristályosodhatnak ki a legszembetűnőbbben — csakis olyan eljárások vehetők foganatba, melyek aránylag nem sok munkával, vesződéssel járnak s amellyel a lehető legnagyobb és legbiztosabb eredményt biztosítják. Ennek figyelembevételével a takarmányszabvány gyakorlati rektifikációjánál ugy járhatunk el, hogy megállapítjuk a tápanyagszabványt olyan táparány szerint, melynél az állatok remélhetőleg legjobban és legolcsóbban termelnek; természetesen már ezen mozzanatnál nagy jelentőséggel bír az adagolandó takarmányok minőségének, tápanyagtartalmának megítélése, vagyis az egyes takarmánymemeknek az emészthető tápanyagtartalmat mutató táblázatokban felvett vegyelemzési adatokhoz való hasonlítása.

Vannak szakmunkák, melyekben a minimális, maximális és átlagos emészthető tápanyagtartalom fel van jegyezve, ennek dacára nagyon relatív fogalom az: milyen szénát ért valaki pl. minimális, milyent maximális mennyiségű tápanyagot tartalmazó széna alatt, holott az egyes minőségek között a táphatást illetőleg szinte szemmel látható

különbségek vannak. A kellő gyakorlati ismeretekkel rendelkező gazda nem fog e tekintetben nagy nehézségekkel találkozni, mivel megközelítőleg pontosan meg tudja ítélni különféle talajnemeken termett szál-, gyök- és gumós-, valamint a szemes takarmányok minőségét, ellenben a legtöbb esetben drága pénzen vásárolt gyári hulladék-takarmányok, melyek különösen hizlalásoknál igen fontos szerepet játszanak, még a legpraktikusabb gazdát is csalódásba ejthetik, máltal pedig a táparány igen lényeges, esetleg hátrányos módosulást szenvedhet; azért, ha nagybani fogyasztásról van szó, az összeállítás előtt ajánlatos lesz az ilyen ipari hulladékokat valamely vegykísérleti állomáson megvizsgáltatni, így nemcsak a hibás takarmányösszeállításból származó hátrányoknak vehetjük elejét; de megmenekedhetünk a ma már igen gyakran előforduló hamisítások folytán reánk származható károsulásoktól is.

Az említettek figyelembevételével összeállítván a táparányt, kiszámítjuk, hogy az 1000 kg. élősúlyra megszabott takarmányanyagokból mennyi esik az összes élősúlyra s ezen mennyiségeket a takarmánykamrába való beszállítás alkalmával a takarmányos szekeren lemezsalván, előkészítjük az egy napi takarmánykeveréket, melyet 2—3 ízben — az etetési idők alkalmával — az állatoknak odaadunk. A napi adag megmázsalását, feltéve hogy hidmérleggel rendelkezünk, minden nagy fáradság nélkül megtehetjük 4—5 napon keresztül, míg a takarmányos cselédek szemérték után el nem találják a kimért mennyiséget, a mikor is megbízható cselédség és jó felügyelet mellett a további mázsalás szükségtelessé válik.

Ha már most ezen 4—5 nap folyamán a megszabott és lemezsalált takarmánymennyiség épen elegendőnek — sem soknak, sem kevésnek — bizonyult, ugy következik annak a megfigyelése, illetve megállapítása, vajjon ezen mennyiségnek további adagolása mellett megfelelő kondícióban vannak-e az állatok, elég jól, olcsón termelnek-e, vagy viszont tulajdaga-e annyira a takarmányadag, hogy tápanyagpazarlás történhetik; mindezeket az állatok részint kinézésükkel, részint termelésük minőségével már szemmel láthatólag elárulják. Ha elegendő takarmánymennyiség mellett ezen szélsőségek bármelyikéről meggyőződnünk, ezen egyszerűen az abraktakarmányok szaporításával, illetve apasztásával segíthetünk.

Ellenben, ha az összeállított táparány szerinti etetés kezdetén azt tapasztaljuk, hogy az összes élősúlyra eső takarmány sok, vagy kevés, ehhez képest növeljük, illetve apasztjuk az adagolandó mennyiséget mindaddig, míg az állatok fogyasztásának megfelelő mennyiséget meg nem találtuk; ekkor aztán a mennyiségre nézve megállapodván, kiszámítjuk: hogy a most adagolt takarmányokból egyenként és összesen mennyi esik 1000 kg. élősúlyra, mennyi azoknak a szárazanyag- illetve tápanyagtartalma, milyen a szabvány-nak táparánya. A továbbiak folyamán szintén az állatok kondíciójából, termelésüknek minőségéből vonunk következtetést arra nézve, hogy a mutatkozó szükséghez képest az abraktakarmányokkal — ha ilyeneket nem etetünk, más takarmányokkal — az adagolást, illetve tápanyagfogyasztást helyes mederbe tereljük és a rendes takarmányozás alapjául szolgáló tápanyagszabványt végérvényesen megállapítjuk.

Mindezek mellett feltétlenül kívánatos, hogy az egyenlő tápigénnyel bíró állatok az istállóban csoportosítottassanak, mert bár a takarmánymennyiséget a tényleges fogyasztás alapján állapítottuk meg és abból az egyes állatok igényeiknek megfelelő mennyiséget vehetnek fel, az abraktakarmányok kiosztásánál csakis így leszünk képesek az egyes állatok tápigénye közötti különbözeteket megfelelően kiegyenlíteni. Ily módon, körültekintéssel többször

megállapítván a tápanyagszükségletet, ugyanazon fajtájú és koru állatok tenyésztése mellett annyira megismerjük állatainknak tápígyéit, hogy a szabványok megállapítása nem fog olyan sok utánjárásba kerülni, bár ennek részletes keresztülvitelével mindenkor csak hasznót hajhatunk magunknak, gazdaságunknak.

Bizonyára akadnak e sorok t. olvasói között olyanok, akik az elmondottak gyakorlati keresztülvitelét igen sok fáradságba, költségbe kerülőnek és nehézkesnek fogják találni, amiben egyrészt én magam is egyetérték a t. olvasóval; de ugyanekkor bárki is elismerheti, hogy manapság csak valaminő eredményt is elérni kényelemmel, kevés utánjárással, nem törődéssel nem lehetséges, míg a helyes irányban tett fáradozás a legtöbb esetben megszokta teremni gyümölcsét. Hányan vannak a gazdák között, kik nem akarván a kortól elmaradni, táparány szerint takarmányoznak, a szépen kiczirkalmazott „takarmányozási jegyzék” üveg alatt diszeleg az istálló főbejárata körül kifüggesztve, de arról szó sincs, hogy ismernék az állatok élsúlyát, vagy annak számadatait a szükséghez képest valamikor csak egy kommtól is alakítottak volna, vagy a papíron meghatározott adagok kimért mennyiségben csak egyszer is adagoltattak volna.

Pedig a takarmányszabványok alapját képező irányelveknek megállapítása céljából nem azért kutatott, fáradozott a tudomány, hogy abból szemfényvesztést csinálva csak rámban diszelegessük, hanem igenis azért, hogy azt gyakorlati megfigyeléseink alapján a viszonyokhoz módosítván, általa állataink termelését olcsóbbá tegyük. Nem szabad kicsinyelnünk a helyesen megállapított tápanyag-szabvány jelentőségét, mert nagyobb állatállomány mellett a takarmányozás helyes irányelveitől való kisebb eltérés is óriási anyagi veszteséggel jár. Ha pl. 50 db tehén naponta és fejenként átlag csak fél liter tejjel ad kevesebbet, mint megfelelő takarmányozás mellett adhatna, ezen különbözet naponként 25 litert, havonként 750 litert, évenként pedig 9125 liter tejet képvisel, ami — literét 12 fillérrel számítva — 1095 korona veszteséget jelent.

Hasonló példákkal lehetne megvilágítani a más termelési irányoknál előforduló veszteségeket is, amelyek okszerű takarmányozás mellett elkerülhetők; épen azért nagyon helytelenül cselekszik az a gazda, aki a kissé aprólékosnak és jelentéktelennek látszó, de annál fontosabb takarmányadagolásra kellő gondot nem fordít s így csekély munka és utánjárás megtakarításával nagy anyagi károsulásoknak teszi ki magát, vagy gazdaságát.

Balogh Sándor.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdés.

378. kérdés. Mikor szokta a földmiv. miniszterium az eladás végett hozzá bejelentett ménlovakat megvenni? Az elővezetési terminusok és megvétel ideje honnan tudható meg?
M. S.

379. kérdés. Nagyobb mennyiségű szőszösbükkönymagot maradván meg, melyet mint vetőmagot nem tudtam értékesíteni, azon kérdéssel fordulok t. gazdatársaimhoz, hogy tett-e közülük valaki kísérletet a rozsszal kevert őszi bükköny zöldtakarmány felszárítása vagy pedig zsombolyázásával és mily eredménnyel? Kísérletei alapján czélszerűnek tartaná-e a felesleges vetőmagnak ily uton való értékesítést s alkalmasnak-e az így nyerendő takarmányt arra, hogy vele annak idején a csalamádét pótoljam, utóbbinak vetését megfelelőleg redukálva?
G. E.

380. kérdés. 1901-ik évben szándékom vetni 50 hold kék makot és 50 hold hagymát. Kérdem tehát:

1. Mily mivelt és előmunkálót kiván az egyik és másik?

2. Hol lehetné jó megfelelő magot vetésre beszerezni, mikor van a vetésidő?

3. Mily hozam várható holdanként, megjegyzem, hogy irtás, új egyéves földben lenne természetve, olcsó napszám mellett mennyivel kedvezőbb a mostani gabonaárak mellett ezen növények természetve, szeretnék erre egy kis összehasonlító számítást?

4. Végül hol lehetne megfelelő árat elérni?
B. B.

381. kérdés. Repcevetésem annyira sürű, hogy egymástól nem nőhet, boronálni lehet-e, hogy ez által ritkuljon kártétel nélkül?
F. S.

382. kérdés. Birtokomon van 120⁰ széles vizenyős rét, melyen nagyrészt békarokka terem; a közepén van ugyan egy csekély árok, de ez nagyrészt be van iszapoltva, mint hogy most a rét száraz. Ha az árkot most mélyebbre ásatom és a rétet nyár, jegenye- és fűzfákkal beültetem, anélkül, hogy az alsó és felső szomszédok ezt tennék, remélhetem-e, hogy a rét használhatóvá válik és a kiasott iszapot, melyben sás, nád és többféle nő, használhatom-e fensikon trágyaul és jó e?
B. V.

383. kérdés. Luczernásra kat. holdankint mennyi gipsz szükséges, ha gipszzel akarja megszórni az ember és mily hatással van a gipsz a luczerna után jövő kalászokra?
H. A.

384. kérdés. Műtrágyát buzának (szuperfoszfát) jobb-e a szántott földre a vetőgép előtt elhinteni, hogy a gép és tükés borona által földdel összekeveredjék? vagy pedig a vetés-szántással alászántani?
Sch. A.

Felelet.

Ménlovak vásárlása az állami lötenyész-intézetek részére. (Felelet a 378. kérdésre.) Mindazon mentulajdonosok, kik eladó ménlovaikat megvétel végett az állami lötenyész-intézetek részére följánlottak, a bejelentett teljes koru ménnek bizottsági megsejtelése és esetleges megvásárlása végett még (azért, mert Szombathelyen, Zala-Egerszegén, Balassa-Gyarmaton, Kisujszálláson, Kaposváron a szemle és vásárlás már megtörtént!) a következő helyeken vezethetik elő lovaikat:

Nagyváradon	szepember 20-dikán
Pécsen	" 21-dikén
Nagy-Károlyban	" 22-dikén
Szerencsen	" 22-dikén
Czecezen	" 23-dikán
Zsibón	" 24-dikén
Kecskeméten	" 24-dikén
Székesfejerváron	" 25-dikén
Nyiregyházán	" 25-dikén
Hódmező-Vásárhelyen	" 26-dikán
Érsekújváron	" 28-dikán
Szabadkán	" 28-dikán
Beregszászon	" 29-dikén
Makon	" 30-dikán
Nagy-Becskereken	október 2-dikán
Temesváron	" 4-dikén
Békés-Csabán	" 6-dikán
Budapesten (a Tattersall helyiségében tartandó ménlovásár alkalmával)	" 10., 11-én.

A mentulajdonosoknak szabadságában áll ménlovaikat a fentirt vásárhelyek bármelyikén elővezeteni. Az elővezetés helye és ideje iránt kellő tájékozást a vásár napján az illető vásárhely hatósága fogja a kérdezősködőknek megadni. A bizottság a megvásárolt ménlovakat a helyszínén azonnal átveszi, vételért pedig az eladó fél által megnevezett adóhivatalnál fogja a kincstár kifizetni.
D.

Szőszösbükköny és csalamádét termesztünk. (Felelet a 379. sz. kérdésre.) A kissé komplikált kérdésre csak úgy adhatunk világos feleletet, ha két mellékkérdésre osztjuk, u. m. 1. arra, hogy érdemes-e szőszösbükkönyt zöldtakarmánynak és szénának s 2. hogy czélszerű-e zsombolyázási czélokra természetni?

Az első mellékkérdésre azt felelhetjük, hogy oly gazdaságban ahol kevés luczernát természetnek, vagy ahol a luczerna nem terem meg, a rozsszal vetett szőszösbükköny hivatva van a luczernát helyettesíteni, és pedig főleg azért, mert őszzel vetve körülbelül akkor kaszálható, midőn a luczerna az első kaszálást szokta adni s mert szénája is elég jól tudja a luczernaszénát pótolni.

A második mellékkérdésre pedig határozott nem-el felelhetünk s e nem-et kiterjeszthetjük az összes takarmánynövényekre, kivéve a csalamádé s czirokkéléket. Hogy a határozottan kimondott nem-et kellően megokoljuk, két lényegesen eltérő csoportra kell szalastakarmánynövényeinket osztanunk, u. m. először olyanokra, melyek szénakészítésre alkalmasak s másodsor olyanokra, melyek szénakészítésre nem alkalmasak.

A szénakészítésre alkalmas szalastakarmánynövényeket melyekhez az összes finomabb száru s apróbb legelő növények, minők a fű, muhar, a pillangósok (here, luczerna, bükköny) stb. tartoznak nem tanácsos zsombolyázási czélokra természetni, mert ezekből igen jó szénát tudunk készíteni, a széna pedig mindig többet ér mint a zsombolyázott vagy máskép besavanyított takarmány, mert természetsebb s mert készítése csekélyebb tápanyagvesztéssel jár mint a zsombolyázás vagy besavanyítás. Kivételesen persze ezeket is szoktuk zsombolyázni, de csak akkor, ha szénakészítés alkalmával esős idő áll be s ha emiatt attól tartunk, hogy a reuden heverő takarmány elromlik (kilugozódik, megpenészesedik s elrothad), mert ilyenkor mégis kevesebb kárt szenvedünk, ha a takarmányt zsombolyázzuk, mint midőn ázni hagyjuk. Itt tehát csak oly kisegítő eszköznek tekintjük a zsombolyázást és besavanyítást, mely által a takarmányt a megromlástól tudjuk megóvni.

Egészen másképp vagyunk a szalastakarmánynövények második csoportjával, vagyis azokkal, melyek csak zölden etethetők, de a melyekből jó szénát nem tudunk készíteni, minők a csalamádé, czirok, durra, köles stb., tehát a durva száru és sásos levelű növények. Ezek aránylag tápszegények s emiatt nemis természetnek takarmányul, ha nagy termésük kárpótlást nem nyujtana tápszegényességükért; de épen e nagy termésük érdemessé teszi őket arra is, hogy ne csak nyáron, de télen is használjuk etetésre, ami azonban csak zsombolyázás vagy besavanyítás által válik lehetségessé, mert így szeretik az állatok, míg szénájukat alig eszik meg.

Ezeket előrebocsátva most már visszatérhetünk a tulajdonképeni kérdésre s feleletünket következőképp formulázhatjuk:

A szőszösbükkönynek rozsszal való természetése nagyon ajánlatos akkor, ha igen jó s korai zöldtakarmányra van szükségünk s ha a szőszösbükkönyt szénakészítésünk kiegészítésére is akarjuk fölhasználni. A csalamádét nem pótolhatja a szőszösbükköny és pedig mint zöldtakarmány azért nem, mert a szőszösbükköny május-juniusban, a csalamádé pedig júliustól októberig etethető csak, télen pedig azért nem, mert normális viszonyokat föltételezve a szőszösbükkönyt csak mint szénát, a csalamádét pedig csak mint besavanyított (zsombolyázott) takarmányt tanácsos etetésre használni. Termeszünk tehát szőszösbükkönyt, de természetünk csalamádét is, s ne csorbítsuk egyiknek talajterületét sem a másik által, mert e két takarmánynövény semmiképp sem pótolhatja egymást.

Cselkó.

Mák és hagyma termesztése. (Felelet a 380. számú kérdésre.) 1. A mák legjobban diszlik a homokos vegyületű, közép kötött és könnyű vályogtalajokon, ha az jó erőben van s elég meszet is tartalmaz; minél kötöttebb a talaj, annál kevésbé felel meg a mák igényeinek. Vetésideje kora tavasszal van, a zab és árpával összeesik; a vetéssel megkésni nem szabad, mert a mák a hideg iránt nem kényes, ellenben ha gyenge állapotban hosszas szárazságot kap, ezt nagyon megsínyli. Apró magjából kat. holdankint 1—2 kg.-nál több nem kell, melyet legjobb 4—5 kg. száraz fahammal összekeverni s azzal együtt vetni 36—40 cm. sortávokra. A gyomtól több ízben végzett kapálással tisztítandó meg. Ha 10—15 cm. magasra nőtt, a sorokban 10—15 cm. távolságra ritkítandó. Jó középtermés 5—8 mmáza kat. holdankint; a termelési költségek 30—40 frtra ruznak, így 20—24 frtos árakkal értékesítve jól jövedelmez. Nagy ellensége egy ormányos bogár (Contorrynchus macula alba), melynek álcája a tokokban rágódik és tönkre teszi a magot. Ha túlságosan elszaporodik, az egész termést képes tönkre tenni. Ezért nagyban termesztés előtt meg kell győződni arról, hogy a vidéken elő fordul-e ezen élősd s csak azon esetben, ha kártételétől nem kell tartani, lehet nagyban termelni. Vetőmag (eredeti francia kék mák) szerezhető a magyar mezőgazdák szövetségénél, mely a termés értékesítéséről is gondoskodik.

2. Nagyban termelésre a vörös hagyma alkalmasabb, mint a fokhagyma, minthogy utóbbi nehezebben értékesíthető. A hagyma termelésére legalkalmasabb a humózus, meleg természetű vályog és homokos agyagtalaj, laza homok és hideg agyag talajon rosszul diszlik. Erőteljes talajt kíván, közvetlen alája azonban istállótrágyát használni nem tanácsos, mert a frissen trágyázott földben a hagyma könnyen romlik. Ültetésre legajánlatosabb fonyasztott dugató hagymát használni, melyből kat. holdankint 10 kg. bőségesen elég. Ilyen dugató hagyma nálunk Makóról szerezhető be. A hagymát márczius vége felé kell kiültetni őszenél mélyen szántott, tavasszal extirpált, hengerezett 20 cm. sor- és 12 cm. növénytávolságra megmarkorított talajra, gyökere részével lefelé fordítva. Annyiszor kapálandó, a hányszor felveri a gyom. Az érés a levelek elszáradásával mutatkozik. Termés hozam kat. holdankint 80—130 mmáza s átlagos értékesítési ár mmázánként 3—6 frt, tavasszal 8—9 frtra is emelkedik. A vörös-hagymának több félesége van, szántóföldi termelésre ajánlatosok: a halvány piros színű, hosszukás makói, a gömbölyű erfurti és ulmi, a sötét vörös, lapított hagymájú braunschweig. Dugató hagyma szerezhető bármely magkereskedő utján.

Repeze boronálása. (Felelet a 381. kérdésre.) A tulbuja és tulsűrű repezevetés megritkítása meglehetősen nehéz és boronálás által csak részben érhető el, amennyiben a borona fogaitól minden növény egyforma sérülést szenved s ha az időjárás hirtelen kedvezőtlené válik, emiatt a vetés hirtelen meggyengül. Boronálásra egyenes foggal bíró boronát

tanácsos használni. A ritkításra fellehet használni a többsoros kapálógépeket is, melyeket gabonakéssel felszerelve keresztben járunk a repeze soraira 24—36 cm. távolságra. Részemről a ritkítás e módját czélszerűbbnek tartom, mert a meghagyott növények nem sérülnek meg mint a boronálásnál s sokkal egészségesebben fejlődnek. Nálunk a repeze-termesztésnél általános hiba, hogy a repezét igen sűrű sorokban vetik — rendszeren azon sortávokra, mint a búzát — ebben kell keresni legfőbb okát annak, hogy a repeze a telet annyira megsínyli, mert csak kissé kedvező őszi időjárás esetén is a repeze olybuján fejlődik, hogy tél folyamán csekély hótakaró alatt is kipállik. 24—36 cm. sortávokra vetve a repezét, őszenél és tavasszal megkapálva, sokkal biztosabb és nagyobb termést kapnánk, mert a ritkább sorokba vetett repeze az élősd rovarellenségek kártételét is jobban kiállja, az őszi tulbuja fejlődéstől sem kell féltetni.

Vizenyős rét javítása. (Felelet a 382. kérdésre.) Azon kérdésre, hogy az árok kiásása által megjavul-e a rét, ha a szomszédok nem tesznek semmit, csakis helyszíni szemle után lehetne határozott feleletet adni. Ha a rét fű- és nyárfakkal be lesz ültetve, az nem fog jó szénát teremni, mert árnyékban silány fű nő. Az árok iszapja rendszerint jó trágya, csak hogy ezt előbb érlelni kell és pedig olyképen, hogy kupacokba rakva egy évig kitétetik a levegőnek s ezen idő alatt 1—2-szer átlapátoltatik.

Lucernának gipszszel való trágyázása. (Felelet a 383. sz. kérdésre.) A gipszből a lucernára kat. holdankint 2—3 q. szükséges, a gipsz a lucernát követő gabonára semmiféle hatással sincs.

Szuperfoszfát alkalmazása buza alá. (Felelet a 384. sz. kérdésre.) A buza alá a szuperfoszfátot mindig legjobban a vető szántással alátakarani, amint az a „Köztelek”-ben már igen gyakran elmondott.

Kertészeti kiállítás Pozsonyban.

Az ország nyugati megyéiben már régóta figyelemre méltó arányban üzik a gyümölcs- és szőlőkultúrát; sok jó és értékes fajta gyümölcsöt és szőlőt termelnek az ottani gazdák és ami a legörvendetesebb, a kisgazdák körében is.

Sajnos azonban, kertészeti termeszvények értékesítése érdekében ezideig ugyszólván semmit, vagy csak nagyon keveset tettek a vármegyék termesztoi. Piaczot, vevőt nem igen kerestek s legszebb gyümölcsüket, szőlőjüket potom pénzen vesztegették a legelső vevőnek, vagy pedig sok helyütt a legjobb gyümölcsből pálinkát főztek, a legértékesebb csemegeszőlőből bort szűrték, így pocskolván el kitiűő termeszvényeiket önmaguk és a nemzeti vagyonosodás legnagyobb kárára, mint ez, sajnos, az ország több gyümölcsstermesztő vidékén is hasonlóképen történik.

E bajok orvoslása czéljából, s hogy a termesztoi üzleti összeköttetéseket szerezhesse nek nemcsak a hazai, de a szomszédos

ausztriai, esetleg később a külföldi kereskedőkkel is, a pozsony megyei gazdasági egyesület karöltve a pozsonyi szőlőmivesek egyesületével, a földmivelségi miniszter anyagi támogatása mellett jövő hó 3-tól 7-ig Pozsonyban vásárral egybekötött gyümölcs-, szőlő- és konyhakertészeti kiállítást rendez.

A kiállítás, melynek főczélja, mint már említettük, Nyugat-Magyarország gyümölcsstermesztőit a kereskedő világgal megismertetni, körzetébe vonta Pozsony megye és Pozsony sz. kir. város, továbbá Trencsén, Nyitra, Komárom, Sopron, Moson és Vas vármegyéket.

A kiállítás 6 csoportra oszlik: I. csoport: Gyümölcsök friss állapotban: szilva, alma, körte, barack, som, mandola, dió, mogyoró, lasponya stb. II. csoport: Friss szőlő; csemege és borfajták. III. csoport: Konyhakertészeti termeszvények friss állapotban, karfiol, káposzta, kel, karaláb, hagyma, saláta és minden étkezésül felhasználható zöldségfélék. IV. csoport: Gyümölcs és zöldség feldolgozott és konzervált állapotban; gyümölcsborok, szeszek, eczet, befőzöttök, aszalványok, szirupok stb. V. csoport: Gyümölcsészeti, szőlészeti és kertészeti eszközök, gépek, műtrágyák, permetező anyagok stb. VI. csoport: Faiskolai termékek.

A kiállításon részt vehet a kiállítási körzet minden gazdája, szőlőse és kertésze és mindazon kereskedők, vagy gyárosok, akik az V. csoportba tartozó tárgyak előállításával és szállításával foglalkoznak.

A kiállítás részletes programja felől az érdekeltek körzet gazdái kellő időben értesültek s így semmi kétségünk sincs az iránt, hogy a Pozsonyvármegyei gazdasági egyesületnek a konyhakertészeti termékek értékesítése elhanyagolt terén ezt a hasznos és jelentőség-teljes vállalkozását teljes siker fogja koronázni.

VEGYESEK

Mel számunk tartalma:	Oldal
Az OMGE. közleményei.	1451
Gazdák és kereskedők.	1451
Ki fizesse a husfogyasztási adót?	1452
Tárca.	
Beszéd a békélenekhez.	1452
Növénytermesztés.	
Minőségszerinti dohányátvétel s annak hatása.	1454
Állattenyésztés.	
Az állatok ápolása.	1455
Gazdasági növénytar.	
A paradicsom betegségei.	1456
Takarmanyozas.	
Hogyan vihető keresztül a táparányoszerinti takarmanyozas a gyakorlatban.	1456
Levélzetekrény.	1458
Vegyesek.	1459
Kereskedelem, tőzsde.	1461

A magyar kir. földtani intézet muzeuma a közönségnek díjtalanul nyitva áll minden vasárnap és csütörtökön, délelőtt 10—1-ig.

cs. és kir. udvari szállító magkereskedése

Mauthner Ödön

BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-u. 33.
VI., Andrássy-út 23. sz.

ajánl:
legjutányosabb áron:

biborherét	őszi bükkönyt	lucernát-	szőszős bükkönyt
szőszős bükkönyt	őszi borsót	lóheremagot	őszi bükkönyt
	őszi árpát stb.	biborherét	őszi árpát
			mustármagot stb.

vesz:
minták beküldése és az ár közlése mellett a legmagasabb napi áron mindenféle gazdasági magot,
jelenleg főképen:

Más napokon, hétfő és péntek kivételével, délelőtt 10-1-ig, egy korona személyenkénti belépő díj lefizetése után tekinthető meg.

A m. kir. mezőgazdasági múzeum gyűjteménye a VII. ker., Kerepesi-ut 72. szám alatti házban megtekinthető a hétfői és az ünnepeket követő napon kivételével:

naponként d. e. 9 órától d. n. 1 óráig.
Hétfői és az ünnepeket követő napokon a múzeum zárva van.
A múzeum látogatása ingyenes.

A legközelebbi villamos-kocsimegállóhely a Kerepesi-úton: a városból jövet VII. ker., Alsó-erdősor utca sarkán, a városba menet VIII. ker., a Kenyérmező-utca sarkán van.

A határidőüzlet reformja. A biharmegyei gazdasági egyesület e hó 19-ikén érdekes ülést tartott, melynek eredményeként egy, Tisza István gróf által kidolgozott javaslatot fogadott el a budapesti gabonatorzsde határidőüzletének reformálása tárgyában. A reformtervezetet ezideig csak hírlapi közlések alapján ismerjük, amennyiben azonban a tervezetet az összes gazdasági egyesületeknek megküldeni fogják, annak idején az érdemleges hozzászólásra is alkalmunk leend. Egyelőre is konstatajuk a Tisza fejtegetéseiben azt az előkelő hangot, azt a higgadt és biztos szakszerűséget, amely a jeles szerzővel szemben még akkor is elismerésünket biztosítaná, ha nem értenénk is vele mindenben egyet. Különös örömeinkre szolgál azonban, hogy a Tisza-féle tervezet az annyira óhajtott zavartalan egyetértés felé jelentékeny haladást jelent. Mert igaz ugyan, hogy Tisza István nagyban és egészben a határidőüzletnek barátja, de igenis szükségesnek tartja a határidőüzlet örve alatt üzött visszaélések orvoslását s általában korlátozását a határidőüzletnek. Erre vonatkozó fejtegetéseit itt közöljük:

A fedezetlen határidő-üzlet kényelmes eszköze a gabonaszpekulációnak. A játék a buza árával eddig nem sejtett mérvet öltött, miközben vagyontok keletkeztek és vagyontok mentek tönkre. A legkülönbözőbb taktikával töreksenek a kereslet és kínálat közötti természetes viszony megzavarására s egy-egy határidőüzlet lebonyolításával fiktív árakat hoznak létre. Ez ellen fel kell venni a küzdelmet. Ezért oly szabályozásra van szükség, mely a határidőüzletet a készáru-üzlettel hozza természetes viszonyba és emennek döntő befolyást biztosít a határidő-kampány lebonyolítására, minden mesterséges manipulációkkal szemben.

Mindenekelőtt szükséges, hogy a határidő-üzlet alapjául szolgáló típus a búzapiacz tényleges viszonyainak s a buza-áruüzlet igényeinek lehetőleg megfelelően. Azon áru tehát, melyet határidőüzleteknél átvenni lehet és átvenni kell, az illető piacon nagy effektív forgalom tárgyát kell, hogy képezze. Az usance-buza, melyet a börzeshabályok előírnak, a készáruüzleteknek nem létező, nem élő árúja, de mesterséges preparátum, mely oly provenienziából állítatik elő, amire a piacunknak szüksége nincs, melyet csak határidőüzletünk fonák konstrukciója von ide. Szükséges, hogy az usance-buza, amelyben gabonakereskedelmünk fedezeteit köti, olyan áru legyen, mely a készáruüzletben élő forgalmi cikks s így az usance-kötés szükség esetén nagyobb kár nélkül effektív búzával legyen lebonyolítható. Ezért külön belföldi usancebuza-típus megállapítás szükséges. Szükséges, hogy a magyar buza értékesítésével foglalkozó körök fedezési

üzleteiket belföldi búzában köthessék; oly típust tartoznak átvenni, mely a készáruüzlet természetével összhangban áll. A magyar típusnál megmaradna 79 kilogramm minimális súly, de ha az átadó magasabb minőségű súlylyal bíró búzát szállít, minden kg. fajsúly-többletnél megfelelő bonifikációt kapjon.

Ezek a fejtegetések az e helyen többször ismertetett álláspontokat majdnem fedezik már s az álláspontok közelfekvésének ténye reménylenünk engedi, hogy a magyar gazdaközvéleménynek e tekintetben is osztatlanul egy pontba való foglalása nem ütközik olyan akadályokba, amelyek kellő higgadsággal s a meggyőződések kölcsönös respektálása alapján leküzdhetők ne lennének.

Lóárverés. A magyar kir. állami lótenyészetekből kisorolt anyakanczák, számfelletti fiatal kanczák és herétek ez év október hó 3-án, esetleg a következő napokon fognak a budapesti „Tattersall” kerepesi-uti helyiségekben árverés útján eladni. Eladásra kifizettek: a kishéri méneshől: 1 telivér, 23 félvér fiatal angol kancza, 7 öreg angol félvér anyakancza és 9 félvér herélt; a mezőhegyesi méneshől 43 fiatal, 17 öreg anyakancza; a bábolnai méneshől 10 fiatal, 9 öreg anyakancza; a székesfehérvári m. kir. állami ménetelep állományából 11 herélt; a nagy-kőrösi ménetelepről 2, a debreczeniről 1 herélt és a kolozsi méneshől 1 fiatal kancza, összesen 23 herélt és 111 db anyakancza. Az árverés mindegyik napon reggel 9 órakor kezdődik. A vételár elismervényre azonnal készpénzben fizetendő a törvényszerű bélyeg és a kötfék pénzzel együtt, mely utóbbi minden 100 kor. után 2 korona. Kiküldési áron alul a lovak nem adatkak el.

Budapesti gyapjuárverés. Az első napon összesen 6793 zsák gyapju került árverés alá, miből 1843 zsákkal lett elárúsítva. Az árverés eme gyöngye eredménye nem meglepő már annál fogva sem, mert az okot nem csupán a viszonyok kedvezőtlen fordulatában találjuk, ami a világpiacon történt megrázkódtató soknak kifolyása, de nagyon is megérezzük ama tüneményben, hogy a katonapostó szállítók a bevásárlástól feltűnően tartózkodtak. Tekintettel azon kiváló választékra, amelyet a katalógus a közép és középfinom gyapjuminőségekben tartalmaz, méltán reménykedtünk, hogy teljesülni fog a katonapostó-szállítók konzorciumának ép a napokban hírlapilag is közzétett ama nyilatkozása, miként a katonapostó-szállítók igen is az aukción fogják szükségüket fedezni. Sajnos ez az ígélet nem teljesült. A történet elárúsításoknál középminőségűeknél az áresökkenés a júliusi aukcióhoz képest 5-8%-ra tehető, míg finomabb fajuk egyáltalán nem is keresettek. Báránnyapjuból, mely a mai katalógusban csupán szennyes tételként szerepelt, a javaminőségű körülbelül a m. é. szeptemberi árt érte el, de már a közepes minőségű csak 10-15%-al alább talált vevőre. A gyapjuakció idej második sorozatu árverései a második nappal befejeződtek. A két árverési napon összesen 14371 zsák került árverés alá, a miből 4240 zsákkal lett elárúsítva. Az üzlet lefolyását most is nyomasztóvá tette az osztrák-magyar katonapostó-szállítók a minőségekben mód feletti válogatása. Így azután megesezt, hogy a legjobb minőségű tételnek egyike-másika a most lefolyt árverésen majdnem egészen úgy lett fizetve, mint a júliusi aukción s hogy átlagos áresökkenésük sem tehető 5-8%-nál magasabbra, míg az előző években s árveréseken katonapostó-szállításra való megnevezéssel jelzett gyapjuminőségek ezuttal teljesen elhanyagoltattak és mellőztettek. Középfinom, finom szövet és posztógyapjuk, valamint durva keresztezett fajuk hasonló sorsban részesültek.

Ezekben a forgalom szintén csak minemálisnak mondható. Ami szennyes finom minőségűekből elárúsítva lett, azoknál a júliusi aukcióbeli árakhoz képest a esökkenés egész 20%-ig terjedt. Legfinomabb báránnyapju azonban egyes esetekben a m. é. árakhoz arányosítva csak mintegy 10%-ig hanyatlott, ámde a közepes minőségű báránnyapjuknak már egyáltalán nem volt kelendősege.

A gyapju a hadsereg szállításaiban. Az érdekelt mezőgazdasági és kereskedelmi körökben élénk meglepetést keltve járta be a napokban lapjainkat az a hír, hogy a katonai körök a magyar gyapjut a hadsereg szállításaiból kirekeszteni akarják, minthogy az a kívánalmaknak állítólag nem felel meg. A kereskedelmi és a földművelésügyi miniszterek nem kértek ez ügyben illetékes helyen felvilágosítást. A közös hadügyminiszter urnak haladéktalanul magadott válasz teljes mértékben megnyugtat bennünket, amennyiben a miniszter kijelentette, hogy a szóbanforgó és a magyar gyapjutermeletst olyannyira sértő tervvel nem foglalkoznak hivatalosan; sőt szemben azokkal, a miket az említett cikkek állítottak, — a katonai intendatura teljesen ismerve a magyar gyapju egyre növekedő fontosságát: egyik közegét a folyó hó 9. és 20-ára kitűzött budapesti gyapjuaukcióra ki is küldötte, egyben utasítván őt, hogy ez alkalommal a földművelésügyi miniszter által létesített országos magyar gyapjuminosító intézetet, — mely tudvalevőleg az aukciókra küldött gyapjuk helyes kondícionálásának kényes munkáját is végzi szintén tegye tüzetes és beható tanulmányozás tárgyává.

NYILTTÉR.)*

Szuperfoszfátot,

kén-savas-kállt, kén-savas-ammonit,
kovasavas-kállt,
(dohánytrágyásárára)

kénport,

(legfinomabb — 78% Chancel oldium oldor)

rézgálicot, 98/99%

legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA”

MŰTRÁGYA, KÉNSAV-ÉS VEGYI IPAR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPESTEN,
V. KER. FÜRDŐ-UTCA 8. SZÁM.

Lóherceséplőgépek olcsón eladó. Budapest, Külső Váci-ut 65. — Pirkner.

30.000 fehér lilium hagyma 5 krajczárjával 1500 tő levendula 15 krajczárjával, és 1000 drb termő édes mandula fa 20 krajczárjával darabonként, egész vagy kisebb mennyiségben is Szentendrei telepünkön eladó. Bővebb felvilágosítást ad

Szell és Társa

Budapest, VII. ker., Kerepesi-ut 32.

* Az e rovat alatt közöltékért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

1899. évi forgalom: 26,480 bdl.

**Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét**

a budapesti gyapjú-aukeziókra,

melyek az év folyamán több sorozatban,
novezetesen

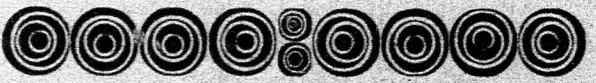
**június és szeptember hónapokban
tartatnak meg.**

Az aukeziókra felküldött és Gyapjúárve-
részi vállalat Budapest, Dunaparti
teherpályaudvar címzett gyapjúküldé-
mények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkedvezményben, valamint ingyen
raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

**Gyapjúárve-rési vállalat
HELLER M. S TÁRSA,**

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 13.

Szeszüzlet.

Szesz. (Goldfinger Gábor szeszgyári képviselő
tudósítása.)

A szeszüzletben e héten az üzletmenet daczára
a nagyobb kínálatnak meglehetősen gyér volt és a szesz-
árak 1/3 koronával olcsóbban zárulnak. Elkelt finomított
szesz nagyban adózva 116-116.50 K., adózatlanul
46-46.50 K., helybeli finomítottgyáraktól.

Élesztőszesz változatlan és 116.50-117.50 K.-ig
kelt el azonnali, valamint későbbi szállításra.

Vidéki finomítottgyárak részéről kontingens fino-
mitott szesz e héten élénken volt ajánlva és több tétel
50-75 fill. olcsóbban 114.75-115 K., kelt el az állo-
más azonnali és szeptemberi szállításra.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens
nyerszesz fix árkban és jegyzésen alól 2.-2.40 K.
kelt el, zárlatra nagyobb tételekben környékbeli és
budapesti finomítottgyárak által vásárolva.

A kontingens nyerszesz ára Budapesten 40.50-
41.- korona.

Bécsi jegyzés 45.10-45.50 korona kontingens
nyerszeszért.

Prágai jegyzés 114.- korona adózott és
41.- korona adózatlan szeszért.

Trieszti jegyzés 20.-20.50 korona kiviteli
szeszért, 90% hektoliterje.

Vidéki szeszgyárak 50 fillérrel olcsóbban zárulnak.

Budapesti zárlatárak e héten: Nagyban: Finomított
szesz 116.-116.50 K., élesztőszesz 116.50-117.- K.,
nyerszesz adózva 114.-115.50 korona, nyerszesz
adózatlan (exkontingens) - korona, denaturált
szesz 36.-36.50 korona. Kontingens nyerszesz
- korona.

Az árak 10,900 literfokként hordó nélkül bér-
mentve, budapesti vasutállomáshoz szállítva, készpénz-
fizetés mellett értendők.

Vetőmagvak. (Mauthner Odön tudósítása.)

Vörös lóhere. Amerikában a szilárd irányzat
megmaradt, az árak mindazonáltal a lefolyt héten nem
változtak. Amerikai lóheremagnak jelenleg 100 kilonként
36-40 K.-val magasabb árfolyama van, mint a múlt
év ezen időszakában. A beérkezett tudósítások szerint
az eddigi áremelkedést az üzlet helyzete teljesen igaz-
olja. A mi a belföldi termésünket illeti, tényné vált
az, hogy Délmagyarország termése megihusult. Más
években a Bánáthban, mely elsőnek takarította meg a
termését, vette kezdetét az üzlet, de az idén nem
hallani semmit. Erdélyben elővételeken fáradoznak.
140-150 K.-ás árakat ajánlanak továbbá a termelőknél,
de ezek az eladásba még nem akarnak belemenni.
Franciaországnak határozottan rossz termése volt,
tavalyi lóheremagért 150 frankot követelnek. Luczerna.
Franciaországból mennyiségileg gyenge termést jelez-
nek, a mag öregszemű ugyan, de színben mögötte áll
a múlt évinek, amennyiben sötétebb. A jelenlegi jegy-
zések 128-130 frank francia termelő állomásokon érve.
Honi termésünkről kedvezőbb hírek érkeznek, de eddig
csak vajmi kevés került piacra. Az értékesítés 94
K.-ig terjedő áron történt. Őszi borsónak, őszi búkköny-
nek, homoki búkkönynek folytatólag is jó kereslete volt.

100	78 ^s	15.60	"	"
400	79	15.70	"	"
2000	78 ^t	16.-	"	"
100	78	15.40	"	"
200	78	15.40	"	"
900	78 ^s	15.60	"	"
300	78	15.30	"	"
1000	78 ^s	15.60	"	"
200 mm.	78 kg K.	15.35	"	"
200	78	15.20	"	"
600	78	15.35	"	"
100	78	15.40	"	"
100	n. 78 ^s	K. 15.45	3 óra	"
100	78	15.50	"	"
100	77 ^s	15.40	"	"
400	77 ^s	15.45	"	"
100	77	15.40	"	"
200	77	15.25	"	"
400	77	15.05	"	"
100	77	15.20	"	"
100	77 ^s	15.40	"	"
100	77 ^s	15.30	"	"
100	77 ^s	15.-	"	"
100	77 ^s	15.35	"	"
100	77	15.30	"	"
300	77	15.30	"	"
250	77	15.35	"	"
100	77 ^s	15.40	"	"
100	76 ^s	15.40	"	"
100 mm.	78	K. 15.40	3 óra	"
100	77 ^s	15.33	"	"
100	77 ^s	15.30	"	"
100	77	15.25	"	"
100	77	15.30	"	"
1300	77 ^s	15.20	"	"
400	77 ^s	15.10	"	"
100	75	14.60	"	"

A Mauthner Odön czég e lap gazdacsőfőzetőit
kivánatra akár levélben, akár sürgönyileg teljesen
költségmentesen értesíti az összes magféléknek napi
áraitól.

Hedrich és Strauss „Királyalom“ üzleti tudó-
sítása a „Köztelek“ részére. 1900. szept. 21-én.

Rozsliszt

Szám:	0	0/L	I.	WR.	II.	II/B	III.
Ár: Kor.	23.20	22.20	21.70	21.20	19.80	17.80	14.40

Köleskása:

Szám	0	1	2	3	4
Ár: Kor.	24.-	23.-	22.-	21.-	19.50

Rizstakarmányszit	Árpadara	Takarmányszit
10.80 K.	10.80 K.	10.- K.

Rozskorpa

10.-

Áraink 100 kgonként, helyben, elegysulyt tiszta-
sulynak véve, zsákkal együtt értendők.

AZ Erzsébet Gőzmalom-Társaság üzleti tudósi-
tása a „Köztelek“ részére. Budapest, 1900. szept. 20-án.
Kötelezettség nélküli árak 100 kilonként, teljesulyt tiszta
sulynak érve, zsákkal, a budapesti vasuti vagy hajó-
állomáshoz szállítva:

Buzaliszt

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7	7 1/2
Ár K.:	26.40	25.-	23.60	22.40	21.80	20.20	18.40	15.40	14.-

buzakorpa

3-as takarmányszit	finom	goromba
korona	11.40	8.60 8.80

Lujza Gőzmalom Részvény-Társaság üzleti tu-
dósítása a „Köztelek“ részére. Budapest, 1900. szept. 19.
Nettó-árak 100 kgként, Budapesten, elegysuly tisztasuly-
ként, zsákkal. Kötelezettség nélküli.

Buzaliszt

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K.:	26.20	24.80	23.40	22.20	21.60	20.20	18.40	15.20

Takarmányszit

7 1/2	8	F.	G.
Ár: kor.:	14.40	11.60	8.60 8.80

**A központi vásárcsarnok árjegyzése nagyban
(en gros) eladott élelmicikkek áraitól.**

A magyar gazdak vásárcsarnok ellátó szövet-
kezet üzleti jelentése. 1900. szept. 19.

Üzleti viszonyaink a múlt héthez képest anny-
ban változtak, hogy gyümölcsféléknél megszűnt az ár-
depresszió, mely 3-4 napon át tartott. Megcsökken-
t hozatalok és élénk kereslet mellett javult a szőlő ára,
de dinnyenemek is folyton élénk kereslet tárgyát ké-
peztek s jobb áron kelttek. Husnemek valamivel olcsó-
bódtak. Tejtermékek szilárd irányzatot követnek. Tojás
és baromfi változatlan áron nyerne elhelyezést,
ugyanígy vadfélék. Eladásaink:

Tejtermékek: I. tevaj 160-190, II. 150-160,
főzővaj 120-140 fillér kilogrammonként.

Tojás I. rendű áru 69-70, II. 68-69 korona
eredeti ládánként.

Vadak: nyul 240-300 fillér darabonként, fogoly
180-200, fácán 480-500 fillér páronként, őz 140,
vaddisznó 80-90 fillér kgként

Gyümölcsfélék: Opporto 26-28, sászla 32-44,
közönséges kevert 32-38 fillér kgként. Nyári alma
10-24, körte 20-40 fillér kilonként. Afonya 70-72,
magvaváló szilva 12-18, ősz barack 18-30 fillér
kilonként. Görögdinnye 20-24 korona száza.

Rák közép 8-14 fillér darabonként.

Hivatalos árjegyzés

Budapest székesfőváros vásárcsarnokaiban eladott
élelmicikkekről. Budapest, 1900. szept. 20-ról.

Hus és hústermékek. Marhahus 1 q. hátulja
I. rendű 106-112, II. r. 100-106, III. r. 90-100, eleje
I. r. 96-104, II. r. 90-96, III. r. 86-90, borjúhús 1 q.
hátulja I. r. 116-124, II. r. 110-116, eleje I. r.
100-110, II. r. 90-100, bárány 1 darab hátulja
eleje -, birkahús 1 q. hátulja I. r. 80-88,
II. r. 72-80, eleje I. r. 68-72, II. r. 60-68, sertéshús
1 q. szalonnával budapesti -, vidéki 80-96,
szalonna nélkül budapesti -, vidéki 86-90,
sertéshús pörköltnek való -, kocsonyának való
-, füstölt budapesti I. r. -, vidéki II. r. 1 q.
130-136, malaczs elős, szopós I. r. 1 drb 5.00-7.00,
tisztított I. r. 1 kg. 1.30-1.40, sonka 1 kg. nyers, bel,

KERESKEDELEM, TŐZSDE

Budapesti gabonátözsde.

(Guttman és Wahl budapesti termény-
bizományi czég jelentése.)

Napi jelentés a gabonáüzletről.

1900. szeptember 21.

Készüzében a malmok ma jó kínálat mellett jó
vételkedvet tanúsítottak.

Mintán különösen az ausztriai tartományokban
nagyobb lisztmennyiségeket helyeztek el, a véteitől
sem tartózkodtak. Az egész heti emelkedés kb. 40 fill.
tesz ki. A vételek nagy része későbbi szállításba tör-
tént, miután a már előbb vásároltakat sem tudják
promt átvenni.

Amerika ma többnap emelkedés után 1 3/4 cent
hanyatlást jelzett, mi azonban az üzletre befolyással
nem volt.

Az árjegyzés 100 kg-ra vonatkozik:

Eladatott:	Uj-buza:
Tiszavidéki:	200 mm. 80 ^s kg K. 15.90 3 óra
	100 " 80 " " 15.80 " "
	100 " 78 " " 15.35 " "
	100 " 79 " " 15.35 " "
	400 " 79 " " 15.70 " "
	100 " 79 " " 15.40 " "
	100 " 79 " " 15.20 " "
	100 mm. 79 kg. K. 15.60 3 óra
	100 " 79 ^s " " 15.60 " "

bentesáru 0.90-1.20, füstölt belf. csonttal 1.60-1.30, csont nélkül 0.-0.-, sonka füstölt prágai, csonttal 2.08-2.20, csont nélkül 0.-0.-, kolbász 1 kg. nyers 1.00-1.20, füstölt I. r. 1.40-1.60, szalonna 1 q. -,-, sózott 92-96, füstölt 96-110, sertészsír 1 q. hordóval -,-, hordó nélkül budapesti I. r. 116-120, szalámi 1 kg. belföldi 320-340, prágai -,- korona.

Baromfi. a) Élő: (1 pár) csirke rántani való 1.10-1.40, tyúk belföldi I. r. 2.40-2.50, kappan hizott I. r. 0.00-0.00, sovány 2.20-2.60, rucza hizott I. r. 4.-5.-, sovány belföldi 2.-2.60, liba fiatal ujdonság -,-, lud hizott I. r. 10.-12.-, sovány belföldi 3.60-4.40, pulyka hizott I. r. 7.-7.-, sovány belföldi 4.40-5.- korona. b) Tisztított: csirke I. r. 1 drb 1.00-1.60, tyúk I. r. 1 drb 1.50-1.60, kappan hizott 1 kg. -,-, 1 drb 0.00-0.00, rucza hizott 1 drb 1.80-2.30, 1 kg. 1.10-1.12, lud hizott 1 kg. 0.96-1.04, 1 drb 3.80-5.20, magló 1 kg. -,-, 1 drb -,-, pulyka hizott 1 kg. 0.00-0.00, 1 drb -,-, magló 1 kg. -,-, 1 drb -,-, ludmáj 1 kg. 2.40-3.-, nagy 1 drb 0.70-1.40, ludzsír 1 kg. 1.60-2.- korona.

Hal. Élő: (1 kg.) harcsa 1.30-2.-, csuka 0.00-0.00, ponty dunai nagy 1.40-2.-, márna 0.80-1.-, süllő balatoni -,-, czompó 1.40-1.50, pisztráng nagy -,-, kecsge 0.-0.-, angolna -,-, apró kevert 0.36-0.50. Lazac rajnai 1 kg. -,- korona.

Tej és tejtermékek. Tej teljes 1 liter 0.18-0.20, leföldözött 0.12-0.12, tejfel 0.56-0.60, teavaj 1 kg. 1.80-2.-, főző darabos 0.-0.-, szedett -,-, olvasztott -,-, margarin I. rendű -,-, II. r. -,-, tehénturó I. r. 0.10-0.20, juhturó 0.90-1.00, liptói 0.80-1.28, juhsajt 90-1.00, ementáli belföldi 1.60-1.60, grói belföldi 1.00-1.30 korona.

Liszt és kenyéremlék. Kenyérliszt 1 q. -,-, kenyér monori, fehér hosszú 1 kg. 0.27-0.27, barna 0.22-0.22, rozs 0.23-0.23 korona.

Száraz főzelék. Lenese belföldi 1 q. -00-00, külföldi 34.00-56.00, borsó hazai héjas 20.00-24.00, koptatott 26.00-30.00, külföldi héjas 20.00-22.00, bab fehér apró 12.00-18.00, nagy 14.00-20.00, szines 12.00-20.00 korona.

Tojás. Friss teatojás 100 drb 5.-5.30, alföldi (1440 drb) 68.-69.-, erdélyi (1440 drb) 67.-68.-, szerb (1440 drb) -,-, apró (1680 drb) -,-, meszes tojás -,- korona.

Zöldség. Sárgarépa 100 köt. 0.00-0.00, I. r. 1 q. 00.00-00.00, petrezselyem új. 100 köt. 0.00-0.00, I. r. 1 q. 00.00-00.00, zeller I. r. 100 drb 1.20-2.20, karalábé I. r. 100 drb 1.-1.20, vöröshagyma új. belföldi 100 köt. -,-, érett makói 1 q. 8.00-8.00, fokhagyma I. r. 1 q. 16.-28.-, cékia I. r. 100 drb 1.-1.60, II. r. 0.80-1.-, fejeskáposzta I. r. 100 drb 8.00-14.00, kelkáposzta I. r. 100 darab 1.30-2.-, vöröskáposzta I. r. 100 drb 8.00-14.00, fejes saláta I. r. 100 drb 1.60-2.-, kötött saláta 100 drb 0.-0.-, burgonya 1 vagon sárga 360.0-400.0, fehér 230.00-230.00, rózsá 1 q. 3.-3.40, fekete reték kicsiny 100 drb 0.80-1.20, ugorka 100 drb savanyítani való 0.20-0.40, savanyított 1.-1.20, nagy salátának 0.40-0.80, paradicsom érett 1 q. 5.00-7.00, belföldi 00.-00.-, zöld paprika 100 drb 0.10-0.60, tők főzni való 100 drb 6.-14.-, zöldborsó hüvelyes 1 q. -00-00, kifejtett -00-00, karfiol 100 drb 8.00-20.00, torma belföldi nagy édes 1 q. 24.00-28.00, spárnga 1 kg. 0.-0.- korona.

Gyümölcs. Alma, nyári édes 1 q. 10.-18.-, rétesbe való 12.00-16.00, vajkörte nagy I. r. 1 q. 18.-40.-, közönséges kevert körte 1 q. 8.00-20.00, szilva magvaváló nagy I. r. 1 q. 12.-15.-, nem magvaváló vörös 1 q. -,-, ringló nemes I. r. 1 q. -,-, barack kajszin 1 q. -,-, ősi 1 q. -,-, magvaváló 1 q. 12.-44.-, nem magvaváló 1 q. 12.-44.-, szőlő fehér mézes csemege 1 q. 30.00-36.00, közönséges kevert I. r. 1 q. 26.-28.-, meggy nagyszemű kem. 1 q. -00-00, apró szemű 1 q. -00-00, eper (szamóca) 1 kg. -,-, málna 1 kg. 0.-0.-, szeder 1 liter 0.00-0.00, görög diunye nagy I. r. 10 drb 2.50-4.-, kicsiny 100 drb 8.-24.-, sárga diunye nemes I. r. 100 drb 12.-18.-, II. r. 100 darab 7.-12.-, dió nagy papírhéjú 1 q. 60.00-80.00, apró kemény héjú I. r. 1 q. 40.00-44.00, mogyoró nagy olasz 1 q. -00-00, gesztenye olasz nagy 1 q. 0.-0.-, belföldi 1 q. -,-, narancs messzinai 100 darab 0.00-0.00, apuliai 100 drb 0.00-0.00, mandarin 100 drb 0.00-0.00, citrom I. r. 100 drb 2.80-4.-, füge hordós 1 q. -00-00, koszoru 1 q. 46.00-48.00, datolya sajtotl I. r. 1 q. 80.00-84.00, mazsolaszőlő (fehér) 1 q. 70.00-120.00, szőlő passatutti 1 q. -,-, 1 q. -,-, szerb szőlő 1 q. -,- korona.

Pfűszer, ital. Paprika I. r. 1 q. 160.00-200.00, II. r. 1 q. 140.00-160.00, mák 1 q. 46.00-56.00, méz csurgatott 1 q. 80.00-104.00, lépes 1 q. -,-, kőménymag 1 q. -,-, boróka 1 kg. -,-, házi szappan szin I. r. 1 q. 50.00-50.00, közönséges II. r. 36.00-36.00, bor fehér asztali palackokban 1 hl. -,-, vörös bor 1 hl. -,-, házi pálinka palackokban 1 hl. -,- korona.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca., 1900. szeptember 21-én. A székesfővárosi vásár-igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 120 szekér réti széna, 50 szekér muhar, 25 szekér zsupszalma, - szekér alomszalma, - szekér takarmányszalma, - szekér tengeriszár, 12 szekér egyéb takarmány (luczerna, sarju stb.) 500 zsák szecska.

A forgalom közepes.

Árak fillérekben, q-ként, a következők: réti széna 340-540, muhar 380-520, zsupszalma 260-320, alomszalma -,-, egyéb takarmány -,-, lőhere -,-, takarmányszalma -,-, 100 kéve tengeriszár -,-, luczerna 440-480, sarju 340-440, szalmaszecska 360-400, széna -,-, uj -,-, zabosbukkony -,-, Összes kocsiszám 212, súly 296,800 kg.

Állatvásárok.

Budapesti szuromarhavásár. 1900. szept. hó 20-án. A székesfővárosi községőhid és marhavásár igazgatóságának jelentése.

Felhajtott: belföldi 771 db, eladatott - db, galicziai - drb, eladatott - drb, tiroli - drb, eladatott - drb, növendék élő borju 77 db, eladatott - drb, élő bárány - db, eladatott - drb; belföldi - drb, eladatott - drb, galicziai - drb, eladatott - drb, tiroli - drb, eladatott - drb, bécsi öltöt - drb, eladatott - drb, növendék borju - drb, eladatott - drb, öltöt bárány - drb, eladatott - drb, élő kecske - drb, eladatott - drb.

Borjuvásár hangulata lanyha volt.

Árak a következők: Élő borjuk: belföldi - koronáig, kivételesen - koronáig dbonkint, 55-85- koronáig, kivételesen 88 - koronáig súlyra, galicziai -,-, kiv. - koronáig drbonkint, - kor.-ig, kiv. - koronáig súlyra, tiroli - koronáig kiv. - koronáig drbonkint, - koronáig kiv. - koronáig súlyra, növendék borju - koronáig, kiv. - koronáig drbkint, 40-48 koronáig, kiv. - koronáig súlyra. Öltöt borju: belföldi - koronáig, kiv. - koronáig súlyra, galicziai - koronáig, kiv. - koronáig súlyra, tiroli - koronáig, kiv. - koronáig drbonkint, bécsi - koronáig, kiv. - koronáig súlyra, növendék - koronáig, kiv. - koronáig drbonkint, élő bárány - koronáig páronkint, öltöt bárány - koronáig párja.

Budapesti gazdasági és tenyésztőmarhavásár. 1900 évi szeptember hó 20-án. (A budapesti községőhid és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhajtott: 444 db, ugymint: jármos ökrök alsómin. 88 db, közép 88 db, alárendelt - db. Fejőstehenek: fehér - db, tarka 191 db, tenyészbika 0 db, tarka tinó 2, fehér - db, jármosbivaly 4 db, bonyhádi 71 db, hizlalnivaló ökrök - db, üsző fehér - db.

Jármosökrökben az üzlet változatlan, fejőstehenek ára az élénk kereslet következtében a nagy felhajtás dacára változatlan.

Következő árak jegyeztettek: Elsőrendű jármos ökrök 700-760, középmín. jármos ökrök 640-690 pár., alárendelt minőségű jármos ökrök 540-620, Jármos bivaly - é. s. mm., - K-ig páronkint. jobb minőségű jármos ökrök - mm.-kint é. s., bekötötti való ökrök - K-ig. Fejőstehenekért és pedig: Fehérszörű magyar tehén -,-, tarka kevert származásu tehén 130-220 koronáig darabonkint, bonyhádi tehén 230-330, kiv. - koronáig darabonkint.

Budapesti vágómarhavásár. 1900. évi szept. hó 20-án. (A budapesti községőhid és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhajtott: 3913 db nagy vágómarha, nevezetesen: 818 db magyar és tarka ökrök, 638 db magyar és tarka tehén, 1967 db szerbiai ökrök, - db szerb ökrök, - db boszniai tehén, 193 db szerbiai tehén, 161 db bika és 136 db bivaly.

Minőség szerint: 467 darab elsőrendű hizott 3112 db középmínőségű és 334 db alárendelt min. ökrök - db elsőrendű hizott ökrök, - db középminőségű ökrök és - db alárendelt min. ökrök; - db elsőrendű hizott tehén, - db középmínőségű tehén, - db alárendelt minőségű tehén.

Változatlan felhajtás mellett legjobb minőségű vágómarháért teljes multheti árakat fizettek, közepes- és silányabb minőségek 2 koronával olcsóbban vannak jegyezve, mert különösen a legelőmarha nagyobbára alárendelt minőségű volt.

Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökrök jobb minőségű 66-74-, kivételesen -,-, hizott magyar ökrök középmínőségű 58-64-, alárendelt minőségű magyar ökrök 52-56-, jobb minőségű magyar és tarka tehén 40-60-, kivételesen tarka tehén -,-, magyar tehén középmin. 40-60-(-), alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 40-60-, szerbiai ökrök jobb minőségű 50-62-, kiv. 68-, szerbiai ökrök középmínőségű 40-48-, szerbiai ökrök alárendelt minőségű -,-, szerbiai bika

46-62-, kivételesen -,-, szerbiai bivaly 30-44-, kiv. -,-, magyar legelőmarha I. rendű -,-, II. rendű -,- koronáig métermázsankint-étősúlyban.

Budapesti lóvásár. Budapest, 1900. szept. 20-án. (A budapesti vásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

A forgalom élénk volt.

Felhajtott összesen 611 db. Eladatott 360 db. Jobb minőségű lovakból háttas 15 drb, eladatott 3 db, 350-500 K-ért, könnyebb kocsiló (jukker stb.) 30 db, eladatott 10 db, 300-380 K-ért, nehezebb kocsiló (hintós) 25 db, eladatott 8 db, 280-350 K-ért, igás kocsiló (nehéz nyugoti faj) 40 db, eladatott 16 db, 210-300 K-ért, ponny - db, eladatott 0 db -,- K-ért; közép minőségű lovakból: nehezebb félék (fuvaros ló stb.) 100 db, eladatott 37 db, 140-190 K-ért, könnyebb félék (parasztló stb.) 340 db, eladatott 270 db, 70-120 K-ért; alárendelt minőségű lovakból 61 db, eladatott 16 db, 20-44 K-ért. Bécsi vágómarhavásároltatott 45 db, az állatkerti részére vásároltatott 2 darab, tulajdonjogra gyanus ló lefoglaltatott - db, ragályos betegségre gyanus ló lefoglaltatott - db, takonykór miatt a gyepmesterhez küldetett - db.

Kőbányai sertésvásár. 1900. évi szept. hó 21-én. (Élő magyar sertésüzlet-részvénytársaság telefon jelentése a „Köztelek” részére.) Az üzlet hizott árúknak kellemes volt. Heti állag-árak: Magyar válogatott 320-380 kgr-os nehéz 97-98 fil., 280-300 kgr-os nehéz 96-97 fil., öreg 300 kg. tulli -,- fil., vidéki sertés könnyű -,- f. Szerb 90-96 f. Román -,- tiszta kg. páronkint 45 kgr. ételsúlylevonás és 40% engedmény szokásos. - Elésségárak: Tengeri 13 60 - korona, árpa új 12-40 kor. Kőbányán átvéve. Hélyi állomány: szeptember 14-én maradt 39587 darab. Felhajtás: Belföldről 698 darab, Szerbiából 2373 darab, Romániából -,- drb, egyéb államokból -,- darab. Összesen 3071 db. Főösszeg 42658 db. Állomány és felhajtás együtt - drb. Elhajtás: budapesti fogyasztásra (I-X. kerület) 1309 drb, belföldre Budapest környékére 1479 drb, Bécsbe 357 drb, osztrák tartományokba 932 drb, Ausztriába - db. Német birodalomba - darab egyéb országokba - darab, összesen 4087 db. A szappangyárakban feldolgoztatott: szállásokban elhullott 0 darab, vagonokból kirakott hulla 7 darab, borsókának falálattott 2 darab, összesen 9 db. Maradt állomány 38571 drb. A részvény-szállásokban 1652 drb van elhelyezve. Az egészségügyi és tranzit-szállásokban maradt 9/14, 2141 db. Felhajtás: Szerbiából 2373 db, Romániából -,- drb, összesen 5572 db. Elhajtás: 1923 drb, maradt állomány 3849 drb és pedig 3649 drb szerb és - db román. Az egészségügyi szemből jan. 1-től máig 225 drb a fogyasztás alól kivonatott és technikai czelokra feldolgoztatott.

Ingatlanok árverései (40000 korona hecs-értéken felül.)

(Kivonat a hivatalos lapból.)

Szept. 25.	Debreczeni kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Szikszay Gyula	47748
Szept. 25.	Vácsi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Szalachy Sándor	288000
Szept. 26.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Krug Teofil	404766
Okt. 1.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Winter Jakab	273393
Okt. 1.	Szikszói jbiróság	a tkvi ha-tóság	Ofner József	41300
Okt. 3.	Pestvidéki kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Magyar festékgyár r.-társaság	129719
Okt. 4.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Müller Lajos	560806
Okt. 5.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Stroh Lajos	169224
Okt. 8.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Schneider Róbert	133306
Okt. 10.	Újvidéki kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Vaszilievits Baszil	41744
Okt. 13.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Szücs Sándor	235430
Okt. 16.	Kassai kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Özv. Ruzicska Ferenczné	64544
Okt. 16.	Temesvári kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Kosári Miklós	40700
Okt. 19.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Sehwartz Jakab	53398
Nov. 21.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Krell István	207048

**Impertált eredeti
angol kosok**

kaphatók:
PICK OSWALD-nál
BUDAPEST,
VIII., Külső-Kerepesi-ut 1. sz.

Kalmár Vilmos

Budapest,

VI. kerület, Teréz-körut 3. szám.

a csehországi Thomas-művek magyarországi vezér-
képviselője ajánl:

Thomasfoszfátlisztet (Thomassalak), ● ●
„Martellin“ dohánytrágyát, Kalmítot.

— A műtrágyák beltartalmáért szavatolok. —

Legujabb szerkezetű kitünő trágyaszóró gépek
a legolcsóbb áron. 40

— Pontos és leikiismeretes kiszolgálás. —

Duna-halászati jog bérbeadása!

Méltóságos Wimpffen Siegfried bírodalmi gróf
Fejérmegyében fekvő ercsii uradalmához tartozó Duna-halá-
szati jog két, egymásután következő évre 1900.
október 1-től ajánlat útján

bérbe adatik.

Az ercsii urad. tisztartóhoz még 1900. szeptember hóban az
ajánlott bérösszeg 25 perzentnyi bántpénz mellékelésével ren-
desen felszerelt, beküldendő ajánlatok szeptember 30-án tárgyal-
tatnak. A kitűzött határidőn túl beadott ajánlatok figyelembe nem
vétetnek. 1501

**Az ercsii tisztartósnál a közelebbi bérföltéte-
lek megtudhatók.**

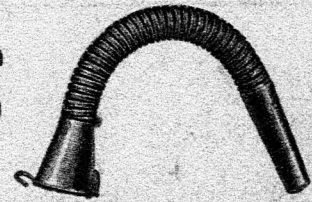
A diószeghi óriás-buza

első évi utántermését (hozama a f. évben 15 q. kat.
holdanként) ajánljuk vetőmagul
100 kg.-ként 18 koronáért Macs állomásra, vevő
zsákjaiban szállítva.

Uradami intézőség,

1477 Macs per Debreczen.

Gazdaközönség

figyelmébe!

Legujabb és legjobb

szabad. „HYDRA“ vetőgéptölcsér

hajlékony aczeltömlőből, mely végét jelenti a vetőgéptölcséreknek eddig elő-
fordult kellemetlenségeknek.

Szakértők véleménye szerint a legcélszerűbb és legtartósabb tölcser.

Hajlékony mint a gummi, ruganyosabb mint bármely más vetőgéptölcsér.
Soha sem török vagy szakad és ellentáll minden elgörbülésnek. — A tömlő fala
teljesen zárt lévén, a vetőmag csakis a rendeltetési helyére juthat.

Ezen tölcserekkel felszerelt vetőgépek kaphatók: Nicholson gépgyár r.-t.-nál
Budapest, VI., Külső Váci-ut 5., Kühne E. ur gépgyárában Moson—Buda-
pest. — Ezenkívül a tölcserék minden nagyobb műszaki üzletben beszerezhetők.

Nagybani eladás: Pforzheimi fémtömlőgyár társ.

Magyarországi vezérképviselőjénél **FODOR ÖDÖN** műszaki irodájában

1399 Budapest, VII., Kertész-utca 41.

Leírások kívánatra készséggel küldetnek.

A
mezőgazdaságról
és
mezőrendőrségről
május 1894. évi III. törvények,
a végrehajtására vonatkozó
miniszteri rendelet,
magyarításokkal el-
látva, egy füzetben.
Ára bérmentes küldéssel
1 frt 10 kr.

Kitünő minőségű

tölgymakk-ot

nemkülönbön mindenféle erdészeti
magot ajánl a

Magy. magpergető-gyár
Faragó Béla Zala-Egerszegen;
minden kiállításon kitüntetve, leg-
utóbb

Párisban ezüst éremmel.

1142

Sertés-tenyésztők figyelmébe.
A 13652. szám alatt szabadalm.
SOMOYI GÉZA-féle
állatok emésztését elősegítő por
mindenféle

sertésbetegségek

ellen

sikeres hatással bír.

A 13652. sz. magy. kir. szabadalmi okiratnak kivonata.

Jelen találmány tárgya egy eljárás, áll a táppor előállítására, melyet
állatok, különösen sertések úgy folyékony, mint szilárd táplálékába beleke-
verve, annak emészthetőségét megkönnyíti.

Mint a tapasztalatok bizonyították, ezen tápporral ellátott táplálék az
állat szervezetére igen jótékonyan hat, a mennyiben annak ellenálló képességét
betegségek ellen már aránylag rövid használat után nagy mértékben növeli.

Figyelmeztetés.

A por, melyet az étellel együtt bevesz a sertés, a gyomorból megemésztés
után a vékonybelekbe kerül, a hol az tovább emésztődve annak alkalmas részei
a bél szivó edényel (bolyhai) által felszívódnak s a tápláló szervek erein keresztül
a vérbe vitetnek és számtalan véredény által szétterjednek a test minden részébe;
innen van tehát az, hogy a por tartalma szerint belsőleg hat, mert ha talá-
lmányom rendszeresen használva lesz, sikeres eredménnyel jár és bármely
állatnál alkalmazható.

Használati utasítás.

Ha az állat nem eszik és nem emészt, hetenként 2-szer 3 deka 1/2
evőkanállal adandó naponta.

Ha az állat gyengélkedik, az első két nap 5 deka 2/3 evőkanállal naponta.
Azonban, ha betegségbe megy át, két napon át 8 deka 4 evőkanállal etetendő.
A por kevés hig ételbe keverendő.

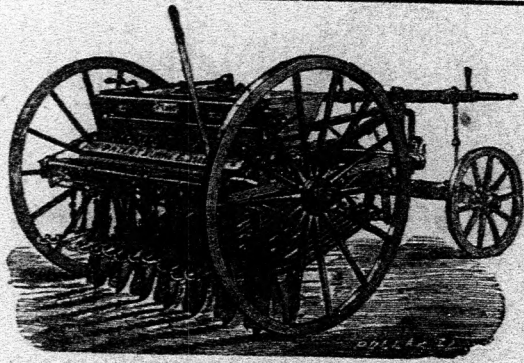
Elismerő leveleka legnagyobb uradalmakból vannak.

Kapható mindenütt.

1/4 kg. doboz 90 fillér (45 kr.), 1/2 kg. doboz 1 korona 80 fillér (90 kr.)

341 Készítő **SOMOYI GÉZA, Arad.**

1900. párisi nemzetközi kiállítás jury tag.

KÜHNE E.

gazdasági gépgyára Mosonban
(Alakult 1856.)

ajánlja a jelenlegi idényre: rostált, magtár szelelőt és konkolyválasztókat. — Uj! „Diadal”-rosta és Kayser-féle centrifugális gabonaosztályozó.

Hirneves sorvetőit: „HUNGÁRIA DRILL”-merítő rendszer, „MOSONI DRILL”-toló-veető rendszer, „JUBILEUM DRILL”-kis gazdáké.

Legjobb Sack-rendszerű ekéit, egyes, kettős és hármas ekéit, a híres rendkívül kedvelt Laacke-féle boronáit, rétre és szántó-földre, és hengereit.

A szüreti idényre: **borsajtóit**

különböző nagyságban és

szőlőzúzót legjobb minőségben.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

SZIVATTYUK

minden neme, házi, nyilvános, mezőgazdasági és iparcélokra.
Legjobb gummi- és kender tömlők.
Mindenféle csövek.

MÉRLEGEK,

legújabb javított rendszerű fűzős, százas és hídmérlegek fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra. Embermérlegek, mérlegek házi használatra, haremmerlegek. Commandit-társaság szivattyú- és mérleggyártása.

W. GARVENS, Wien, L. Walfischgasse 14. m. L. Schwarzenbergstrasse 6.

Ingyen és bérmentve.

HOTTER F. J. R. gyógyszerész a sz. Józsefhez BÉCS, XII/2., Schönbrunnerstrasse 182.

Hotter-féle Absorbínol
1/2 palack frt 6.—, 1/2 palack frt 3.50.
Eltávolít mindennemű kinővést és zstrictestapadást, a nélkül, hogy a szőrtönkre tenné. Erősíti a megáramlott és gyenge inakat, eltávolít és tönkre tesz minden gubbasztót; különösen bevált epebajnál, csülök-daganatnál, palabütyökknél, vastag térdnél, csondoknál az inakon, vastag bokánál, daganatoknál, a hol ilyenek fellépnek. A térdek remegését megszünteti és meggyógyítja a zuzódásokat.

Hotter-féle Agrii táppora
lovak és szarvasmarháknak, 1 osomag 80 kr.
Kittűnő pótlék a takarmányhoz az állat ereje és egészsége fenntartására; minden vese-, máj-, hólyag- és idegbajnál alkalmazandó.

Hotter-féle Holttetemencs
1/2 tégely ára 2 frt, 1/2 tégely 1 frt 20 kr.
Feltűnő hatással holttetemet eltávolítására régi bajoknál is.

HOTTER FÉLE TRADING-FLUID
1 palack 1 frt 20 kr.
Az inakat és izmokat a magas öreg korig állandó erőben és frissen fenntartja, az állatot a bedőzések után a legnagyobb fáradalmakra és vonatásra képesíti. A tal-erősítés következményeinek, bennulás, szaglás és merevedésnél megtehető sikerrel alkalmazandó.

HOTTER I. ÉS II. SZ. DISZINGPORA
1 kiló 1 frt 20 kr.
Legjobb étrendi szer a disznók étvágyának és az szarj járó emésztésének előmozdítására; kitűnően bevált orbáncznál. A II. számú hasmenésnél alkalmazandó.

HOTTER-FÉLE KOLIKA ELLENI SZER
1 üveg 1 frt 50 kr.
Lovaknál mindennemű kolika és húgy felakadás, szarvasmarháknál pedig puffadás ellen alkalmazandó.

Főraktár: BUDAPESTEN: Dr. BUDAI ENDRE, Városházánál, Dr. Egger Leó és Dr. J. Nádorffy utca, VI., Váci-körút 17. és TÖRÖK JÓZSEF Gyógyszerészi Kiskönyvtára 12.

HIRDETÉSEK

felvételnek a kiadóhivatalban
BUDAPEST,
51161-ut 22-ik szám.

Faragó-féle

Csüdsömör-kenőcs.

Biztos hatású szer, csüdsömör, hám és nyiregtörés ellen.

Faragó-féle

Versenyfluid.

Izom, izület-rándulás, valamint rokkantság esetében kitűnőnek bizonyult.

Mindkét szer, több nagyobb uradalomnál, valamint kisebb gazdáknál kipróbálva; már több év óta igen jó eredménnyel használtatik.

Kapható a feltaláló és készítőnél

FARAGO ÖDÖN

gyógyszerésznél

Tót-Komlós Békés-megye.

1 nagy tégely Csüdsömörkenőcs	2 korona.
1 kis " "	1 " "
1 üveg Versenyfluid 3 deciliter	2 " "

Bérleti hirdetmény.

A Szlavóniában, Verőcze megyében fekvő vočini uradalom bérbe adja a tulajdonát képező Drenovac-i gazdaságot, mely a következőkből áll és pedig:

303 kat. hold 1277 □° szántóföld	
8 " " 1307 □° rét	
76 " " 101 □° legelő	
4 " " 649 □° gyümölcs és konyhakert	
4 " " 1251 □° szőlő	
3 " " 596 □° udvar és egyéb terület	

összesen: 401 kat. hold 441 □°

1901. január hó 1-től kezdődőleg 10 évre. — A felsorolt területeken kívül még szántóföldnek 284 kat. hold 435 □° erdőterület kerül letarolásra és így a bérlet ezen területtel még fog nagyobbodni. — A szükséges gazdasági épületek és a bérlo számára szolgáló lakás Drenovac nagyközségben fekszenek, mely nagyközség Mikleus vasuti állomástól körülbelül 16 kilométernyi távolságban van és ezzel jó karban levő országgutttal van egybekötve. A közelebbi bérleti feltételek az uradalmi erdőigazgatóságnál Vočin-ban (Szlavónia) betekintheők.

1496

8 arany-, 19 ezüst-érem,
30 díjaz- és elismerő oklevél

1 palack ára K. 2.80.

Ca. és kir. szab.
mosóvíz lovak számára.

1 palack ára K. 2.80.

Közel 40 év óta van használatban az udvari istállóban s a legnagyobb katonai és polgári istállóban is a lovak erősítésére, fárasztó menetek előtt és után, szarvasmarháknál és az izmok merevedésénél stb. a lovak a trainingben bámulatos eredmények felmutatására képesül.

Kvizda-féle

szab. gummi csülök-horsszalag.

A szab. horsszalagok szürke, barna, fekete és fehér színben, 4-féle nagyságban készülnek és pedig kitűnő a jobb, kitűnő III. a halidák számára.

A bokán a-tól b-ig mérve.

20-22 cmt. nagysághoz illik az 1. sz.	
22-24 cmt. nagysághoz illik a 2. sz.	
24-27 cmt. nagysághoz illik a 3. sz.	
27-30 cmt. nagysághoz illik a 4. sz.	

A szab. bokavédő árai szürke színben darabonként:

1. sz. K. 5.50.	2. sz. K. 5.90.
3. sz. K. 6.40.	4. sz. K. 7.30.

Barna, fekete, fehér színben:

1. számú	K. 5.90.
2. számú	K. 6.40.
3. számú	K. 6.90.
4. számú	K. 7.70.

Illustrált árjegyzék

Kvizda szab. gummi védő-csülökeiről a lovak lábaira
ingyen és bérmentve.

FŐRAKTÁR:

Kvizda Ferencz János

ca. és kir. osztr. magy. román kir. és bolgár fejedelmi udv. szállító
gyógyszerész, KORNEUBURG, Bécs mellett.

Magy. kir. államvasutak. Igazgatóság.

Hirdetmény.

Német-osztrák-magyar vasuti kötelék.
(Díjtételek módosítása.)

A f. évi augusztus hó 1-től érvényes köteléki díjszabás II. rész. 5. füzet 90. oldalán foglalt 5. A. számú korpa stb. kivételes díjszabás díjtételei az alábbi viszonylatokban és pedig:

Nagy Sáros-Stettin	*) 278 fennigről 285 fennigre
Warnemünde 322	339

100 kg.-kint módosulnak.
A felemelt díjtételek f. évi szeptember hó 20-án lépnek életbe.
Budapest, 1900. augusztus 11-én.
A magyar kir. államvasutak a részes vasutak nevében is.
(Utánnomás nem díjaztatik.)

Sikár gyöker-t

a legnagyobb mennyiségben vásárol

Ungar Manó

Budapest, VII., Csömöri-út 6.

75. SZ.

Gy...
Szől...
Teljesen...
N.A...
Fair...
G...
K...
Tele...

Első érmek, arany kitüntetések, államdíjak stb.

A BALANCE SEPARATOR

lefőlőző-gépek hat hónap alatt kifizetik önönmagukat.
ELSŐ MAGYAR TEJGAZDASÁGI GÉP- ÉS ESZKÖZGYÁR

FUCHS ÉS SCHLICHTER

BUDAPEST, VI., ANGYALFÖLD, JÁSZ-UTCZA 7.

Kézi és erőhajtású tejjgazdasági telepek és szövetkezetek teljes berendezése.

Tisztelt vevőinknek hosszabb időre biztos vajpiacot biztosítunk.

Gyümölcs és szőlőher készítő gépek.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

foltyonosa ható kettős emeltyű szerkezettel, és nyomere szabályzóval. A munkaképesség 20%, nagyobb mint bármely más sajtónál.

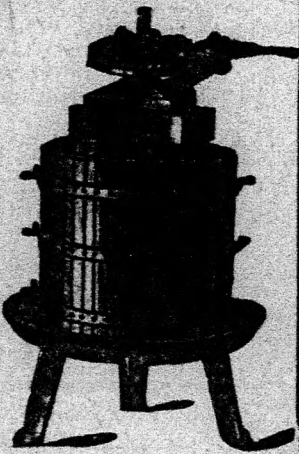
Szőlő és gyümölcs zúzó és bogyo morzsoló.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrők, Aszaló készülékek gyümölcs és fűszerek aszalására, gyümölcs-vágó és hámozó gépek, legújabb szerkezetű szab. üzemű "Siphonia" gyümölcs és szőlővessző permoterek, gyártanak és szállítanak jóállású mallokat a legjobb kivitelben.

MAYFARTH PH. ÉS TÁRSA

cs. és kir. kizár. szabad. gazdasági gépgyárak, vasöntő és gőzhámor. BECS, II., Taborstrasse 71.
Kitüntette 400 arany, ezüst és bronz éremmel. A szegedi I. mezőgazdasági kiállításán 1899. arany érem. — Árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Képviselek és vizentelárusítók felvételnek.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcsepplő-gépek

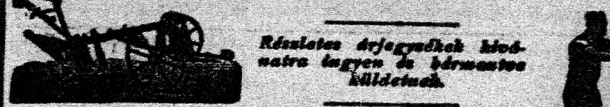
2 1/2 egész 12 lóerőig, szalmakazalozók, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

"Columbia-Drill"

legjobb sorvetőgépek, szecsavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egyetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és csepplő-gépgyára.

Fairbanks mérlegek a legteljesebb mérlegcserekek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek szilárd rendszerűek, tevéseyes keménykorral bírnak s a hirtre tett terhet minden ponton egyenlően mérlegelik.

Tartósság, pontosság és könnyű kezelőségnél fogva egy házakban, mint a külföldön a legelső díjat nyert legkiválóbb mérlegek. **Gazdasági-, szeker-, marha-, zsák- és raktári**

mérlegeinket

alkalmazandó és a csőnek megfelelő szerkezetükkel fogva különösen a gazdasági és ipari részére a legelőnyben ajánljuk. A jutányos árakban, melyek súlyokkal számított jobb kivitelű típusos mérlegek áráinál nem magasabbak, a hiteltelenség, csomagolás és loco vasútra való feladás költségei már befoglaltak. — Gazdasági egyesületi tagok árkedvezményben részesülnek. Gyártásunk állami felügyelet alatt áll. Megrendelések közvetlen központi irodánkhoz, Andrássy-ut 14. számú irodánkhoz, felvilágosítással szintén központi irodánk szolgál.

FAIRBANKS MÉRLEG ÉS GÉPGYÁR részvény-társaság
BUDAPEST, Andrássy-ut 14. Gyár: Kőbánya Váci-ut 100.

GÉPOLAJAT,

u. m. valódi tiszta olivajajat, elsőrendű savtalanított repceolajat, stb. disznózsírt, szalonnát és szalonnáról lerázott sót.

Fertőtlenítő szereket,

u. m. karbolsav, karbolpor, creolin, zöldgálic stb. rézgálic karbololeumot, keserűsót csudasót stb.

Mindenkor a legmagasabb napi áron, készpénzfizetés mellett vásárolok lóherét, lucernát és egyéb magvakat és kerek min-tázott szives ajánlatokat.

KRAMER LIPÓT,

Telefon.

Sürgőnyozsim: „CERES” Budapest.

Arjegyzékekkel és részletes külön ajánlatokkal kívánatra szolgálunk.

BUDAPESTEN,

V. ker., Akadémia-utca 10. SZ.

Telefon.

AJÁNLÓK:

Kocsikenőcsőt, Petroleumot,

Zsákokat, takaró- és szekerpönyvákat, kártyanyestékeket, fedélakat,

MŰTRÁGYÁT

Olvasz szaponárlát tiszta vastag gyökerekből őrlve.

Lucernát, lóherét, fűmagvakat

minden célra és minden egyéb gazdasági cikket.

Vetőmagot

a legjutányosabb áron és garantált jó minőségben.

SOÓS SAMUEL, ártézi kútfúró vállalata

H.-M.-VÁSÁRHELYEN

elvállal jutányos árak mellett pozitív és negatív ártézi kutak fúrását, próbafúrásokat, szénkutatásokat, geológiai és egyéb tudományos kutatásokat. Eszközei — öblítési és amerikai rendszerűek, melyek ejtéssel és öblítéssel vannak berendezve — a legerősebbek és legtekélyesebbek s eddig már több mint 50 ártézi kutat készített a legjobb eredménnyel.

A budapesti marhavásártéri vásári-pénztár részvénytárs.:

szarvasmarha, borjú, juh, kecske, bányász és sertések

bizományi eladásával
foglalkozik.

A bizományába küldött állatokat — kísérő nélkül lehet feladni. A tulajdonosnak az eladásánál nem szükséges jelen lenni. A feladott állatokra a feladási-vevény ellenében megfelelő előleget nyújt hatóságilag megállapított kamattal melletti.

Vasuti küldemények czimzandók:

Vásárpénztár, Budapest, Ferenczváros.

Levél, sürgöny, telefonczim: VÁSÁRPÉNZTÁR—BUDAPEST.

Magyar kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Aradon
24994. szám. I.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Gyulafehérvár állomásán levő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettünk.

A bérlet 1901. évi január hó 1-vel kezdődik és tart ezen időponttól számított 3 éven át vagyis 1903. évi december hó 31-ig.

A bérleti feltételek a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők vagy kívánatra postán megküldetnek, miert is ajánlattevőkről feltételeztük, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a gyulafehérvári pályavendéglő bérletére” feliratu borítékba zárt ajánlatok lepecsételve 1900. évi október hó 3-án déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség általános igazgatási (I.) osztályánál nyujtandók be.

Bánatpénz fejében 100 azaz száz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. évi október hó 2-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon letendő.

Az értékpapírok számításánál a budapesti illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 nappal nem régebb utolsó napi árfolyam, de soha névértéken felül.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtnak el.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabadon a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1900. évi szeptember hó 5-én.

A magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

(Utányomás nem díjaztatik.)

KAINIT

nagyban és kicsinyben.

Megrendelhető az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Nőkari Hivatalánál (Budapest Köztelek).

Ár a k:

nagyban waggon-rakományként ab Leopoldshall-Staassfurt, ömlesztett állapotban 106 frt, zsákban szállítva 130 frt. A vasuti szállítási költség a különböző távolságu rendelési állomások szerint 130—140 frt között váltakozik.

Kicsinyben mm.-ként zsákkal együtt budapesti raktárunkból egyesületi tagok részére 2 frt 80 kr., nem tagoknak 3 frt.

A megrendeléssel egyideűleg a kainit árát egyesületük pénztárához beküldeni kérjük, a szállítási költségek a küldemény átvetelénél fizetendők.

Wir empfehlen zur Pränumeration sowie für Antindigungen die belannten Inhaberechen, reich illustrierten, elegant angelegelten weisberbreiteten Jahrbücher:

Allgemeine Wein-Zeitung Redacteur: Antonio del Biaz. Jeden Donnerstag erscheint eine Nummer. Pränumerationspreis, per francozu liefern ist, vierteljährig fl. 1-50

Wiener Landwirtschaftliche Zeitung Redacteur: Sugo S. Ditschmann. Erscheint Mittwoch u. Samstag. Vierteljährig fl. 3.

Oesterreichische Forst- und Jagd-Zeitung Red.: Oberforst. Hof. G. Weineck. Erscheint Freitag. Vierteljährig fl. 2.

Sugo S. Ditschmann's Journalverlag, Wien, I., Dominikanerbastei 5.

Gazdasági üzemekben, uradalmakban, tejgazdaságokban, szeszgyárakban stb. kitűnően bevált
évek óta

Porcellán-Email-Festékünk (Pef)

mint elegáns fal és mennyezet mázolat, melyen penész és gombaképződés lehetetlen. Mindenkor mosható, kemény, porcellánszerű felületet nyújt, mely tej és vajkezelési helyiségek, gépházak, konyhák, fürdőszobák, folyosók, istállók, kioszetek stb. részére felette czélyszerű.

Bessemer-festékünk (védjegy álló)

mint feltétlenül megbízható rozsdavédő szer mindennemű vaszerkezetek, vas és hullám bádogtetők, tartók, kerítések, rácsok, gépek stb. részére. — Mint famázolat is kitűnő konzerváló szer. Tartósabb, szaporább és a különféle behatásoknak sokkal jobban ellenáll, mint minium és olajfesték.

Kimerítő ajánlattal és prospectussal szívesen szolgálnak az egyedüli gyárosok

Lutz Ede és Társa, Pozsony.

A

Mindennemű tejgazdasági eszköz
és gépet szállít, tejgazdasági telepeket
és tejüzetkezeteket rendez be az

-Separator Részvény-Társaság

ezelőtt Pfanhauser A.

Budapest, V., Báthory-utca 4. szám.

Gazdaságok, iparosok és malmok részére ajánlja a
DREZDAI MOTORGYÁR Részv. Társas. (ezelőtt HILLE)
 a legjobbnak elismert gáz-, benzin-, petroleum- és acetylen-motorait 1-100 lóerőig és locomobiljait.

Nagyszerű újítások

szabadalmazott szerkezettel.

Minden kiállításon és versenyen első díjakkal és érmekkel kitüntetve.

Vezérképviselet: Gellért Ignác és Társa, Budapest, VI., Teréz-körút 47. FŐKÖMÜHELY BUDAPESTEN.

Hirdetmény.

A győri székes káptalan az uradalmaiban megüresedett és 400 korona fizetéssel javadalmazott

gazdasági irtóki állásra

ezennel pályázatot hirdet. Pályázni kívánók pályázati kérvényeket, melyekben koruk, vallásuk, családi állásuk, elméleti és gyakorlati képzettségük és eddigi alkalmazásuk igazolandó folyó évi október hó 10-ig

a győri székes káptalannál Győrött nyujtsák be. Az állás a kinevezés után azonnal elfoglalandó, az állomás helyre leendő beosztás pedig a kinevezésben vagy azután fog meghatározatni.

Győrött, 1900. évi szeptember hó 19-én.

1530

Győri káptalan.

„Standard Globus“ védjegyünkkel ellátott

bortömlők

a legjobb és a legtartósabb minőségűek. 1517

Minták kiváratra ingyen és bérmentve. Bortömlőmaradékok, borszivattyúk és borsajtók, valamint pinczeberendezési cikkek, legutóbban kapható

Persicaner és társa czégnél

Budapest, VI., Kemnitzer-utca 7. (Teréz-körút sarok 1/c.)

Elsőrendű
vető-, nyeles- és fűrtős-makkot,
 kedvelt Száva-vidéki terményt szállít gondosan válogatott minőségben 85-90 százaléig jótállással a csiraképeségért. 1404
Weisz Ferencz Sziszek, Horvátország.

18. szám.
 1900.

MEGHIVÓ

a „Budapesti Állattartók Szövetkezeté“ nek Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. a., a „Köztelek“ üléstermében 1900. évi szeptember hó 28-ik napján délután 4 órakor tartandó

RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉSÉRE.

Tárgysorozat:

1. Elnök, két igazgatósági, egy felügyelő-bizottsági és négy választmányi tag megválasztása.

2. Indítványok.

Budapest, 1900. szeptember hó 19.

1526

Az igazgatóság.

Magyar kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1901. évi január hó 1-től 1904. év végéig szükséges vasalt erdélyi taligák szállítására nyilvános pályázatot hirdet. Ezen taligák szállítására a m. kir. államvasutaknál érvényben levő 122.291/96. számú általános és a 116.242/92. számú különleges szállítási feltételek, rajzok és minták mérvadók és kötelezők.

Az említett feltételek, szabványrajzok és határozmányok, valamint az ajánlati űrlapok az igazgatóság anyag és leltárbeszerzési (Am.) szakosztályánál, Budapest, Andrassy-ut 73. szám, II. emelet 43. ajtó, a minta pedig a budapest-józsefvárosi állomáson levő központi szertárban, a pályázati határidőig naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők, különben pedig a feltételek és rajzok az igazgatóság nyomtatvány-, illetve tervtárából, a megszabott árak lefizetése mellett; a pályázati részletes feltételek és az ajánlati űrlap 1-1 példányá pedig az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál díjtalanul megszerezhetők.

A pályázati felhívás szövege és az ajánlati űrlap ezenkívül valamennyi vidéken székelő üzletvezetőségénél is megtekinthetők.

Minden ajánlattevőről feltételeztetik, hogy a pályázati és szállítási feltételeket, szabványrajzokat és mintákat jól ismeri és kötelezőnek elfogadja.

Az ajánlat kizárólag e célra készült és az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál 1-1 példányban ingyen kapható űrlapon állítandó ki. Ugyanott megtudhatók a szállításra vonatkozó közelebbi módoszatok is.

A lepecsételt, aláírt és kellő bélyeggel ellátott ajánlatok a magyar királyi államvasutak anyag- és leltárbeszerzési (Am.) szakosztályához czimezve, legkésőbb 1900. évi október 25-én délelőtt 12 óráig beküldendők, illetve ott átadandók és ezek borítékára világosan rávezetendő: „Ajánlat 133.900/900. számhoz taligák szállítására.“

Az ajánlott tárgyak értékének 5%-a készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban bánatpénzképen legkésőbb 1900. évi október hó 24-én déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak főpénztáránál leteendő.

Nyertes szállító ezen bánatpénz 10% óvadékra tartozik kiegészíteni. A bánatpénz letétele az ajánlatban ugyan felelőtlendő, a letett bánatpénzről szóló letéti jegy azonban nem csatolandó az ajánlatához.

Budapest, 1900. évi szeptember hóban.

Az igazgatóság.

RENDSZERES

MALOM-berendezések

és egyes MALOMGÉPEK,

termény-tisztító-művek

gabonaraktárak (silos) részére.

GRAEPEL HUGÓ

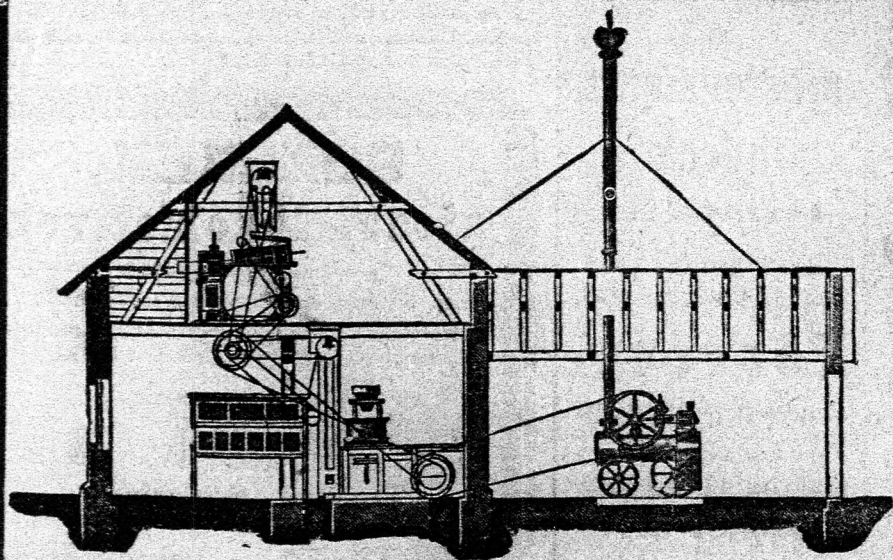
gép- és rostalemezgyár, malomépítész

Marshall, Sons & Co. Lmtd

angolországi gépgyár vezérigynöke

7626

BUDAPESTEN, V. ker., Külső váczi-ut 46. szám.

Vasöntvények „Ferrofix“ segélyével forraszthatók!

Szabadalmak az összes kulturállamokban.

„Ferrofix“ a közönséges nyers vasöntvényt is forraszthatóvá és öntött vasnak minden másnemű érozcel, mint réz, acél, stb. való összeköttetését lehetővé teszi.

„Ferrofix“ oly egyszerű a használatban, hogy bárki is, a ki a kemény-forrasztáshoz (Hartlöthen) ért, „Ferrofix“ segélyével bármily forrasztást nyílt kovácstűzben azonnal csinálhat.

„Ferrofix“ segélyével eszközölt forrasztások oly tartósak, hogy hivatalosan is megejtett zrnási és szakítási próbák szerint a törés sohase a forrasztás helyén történt.

Lukács és Társai

„Ferrofix“ egy rég érzett hiányt pótol és így nélkülözhetetlen minden gépüzemnél. Gyaknai, gazdaságokban, vasutaknál, hajókon, hol valamely gépresz törése folytán üzemzavar állhat be.

„Ferrofix“ a használatban rendkívül olcsó, mert egy eredeti doboz — ára 20 korona — 4000 cm. törlési felület forrasztásához elég.

„Ferrofix“ a legtöbb technikai üzletben és vaskereskedésben kapható. Mindenemű felvilágosítást egyébként készségesen megadnak az osztrák és magyar szabadalom tulajdonosai:

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 4.
Ömlesztő szer gyanánt ajánljuk a borax helyett a „BORFIX“ alkalmazását.
Prospektusok bérmentve. 1418

Őszi búkkönyv

kitünő minőségben rendkívül olcsón szállít

HALDEK

magnagykereskedése
József főherceg ö. es. és kir. fensége udvari szállítója

BUDAPEST, Károly-körut 9.

Gazdák

s gazdálkodók figyelmébe. Számos uradalomba már bevezetett

PYROLEUM

50%-al olcsóbb mint bármely más világító anyag. Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kivánatra prospectus ingyen s bérmentve. **BURIÁN VILMOS VEJE**, Budapest, Soroksári-utca 10. sz. 1507

Testvéri

osztály miatt Nógrád megyében Losonc városától 20 percznyire fekvő Tanyi Daróc községében 300 kat. hold területű egy tagban lévő szántóföld, rét, legelő és erdőből nagy belsőséggel álló házilag kezelt, felszerelt birtok vétéssel eladó. A községet a Budapest-Kassai államut szeli. Bővebb felvilágosítást nyújt Báthly Béla ügyvéd Losoncon. 1518

Vadon termő vörös köheremag, (Tifolium pratense) megvételeire kerestetik, Driesz Lajos, Szilagy-puszta, u. p. Pécsvárad. 1527

Gazdák és gazdatisztek figyelmébe.

ZISKA J. utóda, Rostély György

szerkovács-árak, gabonaminőségű, tizedes és százasos hídmérleg-gyára. Alapított 1872. évben. Budapest, VI., Eötvös-utca 59. sz.

Eredeti hengeralmi mérleg gyártója. A gabona- és értékessé adóitja. A legmegbízhatóbb gabona-minőségű és tizedes mérleg rak táron tartatnak. Javítások olcsón s pontosan eszközöltetnek. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Gazdasági és sorfák.

Juhar fehér 3-4 méter magas, 3-4 éves, iskolázott, 100 drb 15 frt. Juhar fekete 100 drb 15 frt. Berkenye vörös, 100 drb 15 frt. Szil közönséges 100 drb 15 frt. Körös közönséges 2-3 méter magas, 3-4 éves, iskolázott, 100 drb 15 frt. Mindenemű más faiskolai cikkek 54 hold kiterjedésű faiskolából ingyen és bérmentve küldött árjegyzék szerint

Pecz Ármin, cs. és kir. udvari műkertész, Budapest. 1519

Birtok vétel

2000-3000 hold területű Magyarországon fekvő prima talajú birtok, nagy kastély és parkkal, 2-3 órányira Bécsből, megvételeire kerestetik. Ugy-szintén az ország egyéb vidékein fekvő birtokokra is vannak vevők előjegyzésben. Levélbeli ajánlatokat kér, csak is a tulajdonosok részéről

Bácher Károly ingatl. ügyvédség 1520 Budapest, VI., Váci-körut 57/a.

Teletetésre

elvállaltatik néhány száz meddő anyja vagy ürübirka pénzért, esetleg részért.

Több ezer mázsa szalma eladó. Közel Budapesthez.

Gazdaság felosztása folytán eladók olcsón jó karban lévő **kettős ekék.**

Felvilágosítást nyújt Német Károly Intéző, Pusztá-Tocclak, posta Versegh Pestmegye. 1491

400 waggon

Őszi és tavaszi szalmát kínál eladásra a „Kőrösszegi és K. Apáti uradalom“ postai: Berek-Bézsörmeny. 1314

Eladó vadászfegyverek.

Egy kitűnő 14-es Lancaster-fegyver, melynek előállítására 250 frt volt, 100 frtért, egy 12-es, mely 160 frt volt, 70 frtért eladók. Mindkét fegyver Springer bécsi puskaművesítől való és a legjobb karban van. Torábjá egy szép vadász-táska, külön nyulzsákai, 10 forintért eladó. Cím: Pádus Győző Budapest, VI., Lövöldetér 4. sz.

Schember C. és Fiai cs. és kir. udvari hídmérleg és gépgyár,

Budapest, Andrassy-ut 15. Ajánlják Általános Ismeri, szabdalmasított hid- és marha-mérlegeiket, valamint gazdasági és ipari ozelokra szolgáló tizedes és százasos raktári mérlegeiket. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ló-babot veszek

minden mennyiségben. Ajánlatokat vár

Nádler John G. BUDAPEST, 1500

V., Vadász-u. 34. sz.

Kertalakítások

elvállaltatnak terv és költségvetés szerint, 54 hold kiterjedésű faiskolából állított fanemekkel,

Pecz Ármin, cs. és kir. udvari műkertész, Budapest. 1518

Tej

évi szerződésre nagyobb mennyiségbe termetetik. Ajánlatok kéretnek „Biztos“ jelleg alatt e lapok kiadóhivatalába. 1505

Vöröstarka tinó és üszó

teljesen prima, 1-2 esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben

kapható olcsó áron. Későbbi, ugyszintén jármos és beállítási ökrök szállítására vállalkozom. 1059

HENRIK IGNÁCZ, Szalónak (Vasm.).

A mesterséges borok készítésének

forgalomba hozatalának tilalmáról szóló

Törvény.

Magyaró jegyzetek

kel ellátta: **Dr. LÓNYAY FERENCZ.**

Ára 80 kr.

Gazdasági kötélárak,

tornaeszközök, függő-ágyak és mindenemű hálók ipartelepe.

Ponyvák, zsákok, ruhaterítő kötélek fehér kenderből,

dohányzsinegek kiváló minőségben, és rebzsinórok, kendertümlők és hevederek.

Valódi angol lawn-tennis, football és halászlé készletek gyári raktára **SEFFER ANTAL** Budapest, (Központi városkáz épület) Károly-utca 1., bolt szám 12. Gondos kiszolgálást.

Árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve.

Haszonbérlet.

Egy körülbelül **4000 kat. holdas uradalom**

a Torontálmegyei Ellemér, Aradacz- és Magyar-Szt. Mihály községek határában, vasut és Tisza mellett, **tulnyomólag legjobb minőségű szántóföld,** közte 300 hold friss törés 3 majossal, 1424

néhány évre bérbe adandó.

Bővebb felvilágosítást ad **Karátsonyi Andor, Beodrán** (Torontálmegye) és **dr. Farkas Geiza** Bpest, IX., Lónyay-u. 16.

GŐZEKÉK, utcai lokomotivok

gőzcséplőgépek hajtására a főhercegi vasművekből.

A készülékek megvizsgálásáról gazdasági szakszerű tanács adatik.

Szíves megkeresések **Erzherzogliche Cameral-Direction** Teschen (Schlesien).

kéretnek. 1165

75
Hirdetés
szó 4 fill.
balkatás
...
Cse
BETÖLT
A r
uradalmbar
elcsúszni eg
tűltetés.
zót végzet
hatnak s ki
kivül a ném
szóban, min
és készpén
terményekb
buzza, 8 q. d
tel, szabad
gittu, fűtés
lakás, mely
s mellékhol
körtől. Pá
ványmáscel
melyek az
különböztet
ség. Mikos
zenőik.
Az es
mélis. Fok
hang. 7. évi
gazdasági
te, melyre
hatnak, kik
Iször
gazdasági la
rel elvezet
Iször,
évtől, mi
Iször, k
tes hűdi spe
tettek.
Az, ki a
tejjáadásr
mórttel bír
előnyben ré
Kereszt-
peltésről s
mésolatával
ványt a 1W
talan-ra E
címezni és
Az-alk
gazdasági
cy évi pró
s ha ezen v
masnak talá
— az egy év
völegesséit
Evi jár
szabad lak
mny doron
— szorgalm
Megfelel
nyújtó évi
Egy
tanítótól
ki a magy
irában és
szóval bel
Evi felzár
teljes ellát
nyilványm
vissza nem
dók: Güll
Nagy-Borsá
zsónymegye
Tehen
toberscheit
évi gyakorl
Bizonyítván
iznyek me
Pál Kállay
háza külde
1-én elfogla
Ga
kerestetik
sába Böny
vadalmazs
fűtés és
tásk a ma
tulása.
Göze
kerestetik
ban azonna
somb min
szab ideig
jó-bizonyít
zik. Ajánl
Hajduorod
Ga
pályára
szóval fel
gágyakom
mészkell
fölvétetik
nagyángi
lebbi fev
lángi gazd
hémegye,
nyer földm
legelőb
hírd, nöf
Bizonnyít
szentgy
Bánk-Sze
küldendők
előlmzés,
tás.
Gazda
azonnali
Ajánlatok
megnevez
zendők ke

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

és
GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42—50. **BUDAPEST—KELENFÖLD** a vasútfőállomással szemben.

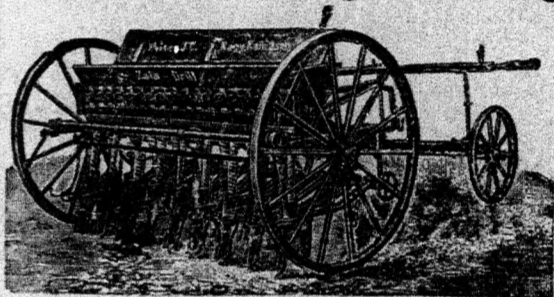
Iroda, raktár, javítóműhely.

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

Kitüntetve:

1897. Kishér nemzetközi vetőgépversenye első díj: állami arany érem.
Lévai nemzetközi vetőgépversenye első díj: nagy üzemre arany érem.
1898. Hódmezővásárhelyi vetőgépversenye első díj: arany érem.
Marosvásárhelyi vetőgépversenye első díj: arany érem.
1899. Szegedi kiállítás első díj: legnagyobb elismerés.
1900. Párisi világiállításon ezüst éremmel kitüntetve.

WEISER J. C. gazdasági gépgyára

Nagy-Kanizsán.

Ajánlja:
Magyarország
legújabb és
legjobb
vetőgépét,

szabad, kiváltható kapacsuklyákkal ellátott

sík és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas

ZALA-DRILL

sorvetőgépét, továbbá szab. „Perfecta” olesó és igen jó, könnyű vetőgépét, legjobb szerkezetű Sack-rendszerű aczélekeit, boronait, járgányait, szénagyújtót, rostait és mindenféle gazdasági gépeit.

A homokos talajhoz a ZALA DRILL különösen e célra készített és kitünően bizonyult vetősarukkal lesz ellátva.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Lapunk bekötési táblája

1 fnt 36 kr-ért (portómentesen)

kapható kiadóhivatalunkban.

50% terméstartalom

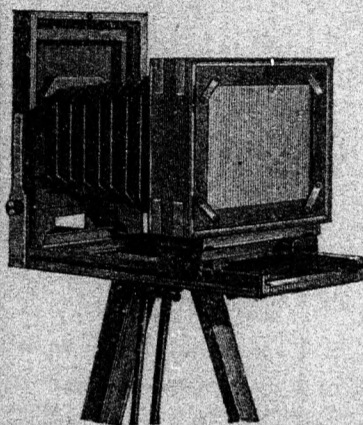
érhető el, ha a talaj 99%-os darabos égetett maró mészszel vagy 72%-os szénsavas égetett mészporral trágyáztatik. A legnagyobb uradalnaknál kitűnően kipróbált trágyázási módszer. I. rendű referenciák! Fenti cikketeket valamint mindenkor friss, szép fehér építkezési meszet bármely vasútállomásra bérmentve legolcsóbban szállít

ELSŐ BAKONY-SZENTGALI MÉSZTELEPEK
KLEIN MÁRKUS FIAI Szentgál (Veszprém megye.)

VESZPRÉMI SAMU UTÓDA

Pejtsik Károly

Budapest IV. ker., Károly-utca 1. szám.

Ajánlja dűsan felszerelt
fényképezési cikkek
raktárát. 1510

Kézi és statívos kamarák.

Kodakok.

Fényerős és élesrajzu objektívek.
Lemezek, filmek, papírok és
vegyszerek folyton friss és megbízható
minőségben.

Fényképezési felszerelési tárgyak.

— Javítások jutányos árak mellett. —

Árjegyzék kívánatra.

A Sack-féle legújabb rendszerű

sorbavető-gépek

1897. évben a számos külföldi kitüntetésekön kívül a kishéri nemzetközi vetőgépversenyeen első díjjal

● **ÁLLAMI ARANYÉREMMELE** ●
és a lévai nemzetközi vetőgépversenyeen a nagy üzemre való sorba-
vetőgépek csoportjában szintén az első díjjal

— **ARANYÉREMMELE** —
lettek kitüntetve.

Ezen gépek, valamint mindennemű SACK-féle ekék és talajmivelő
eszközök eredeti minőségben csakis

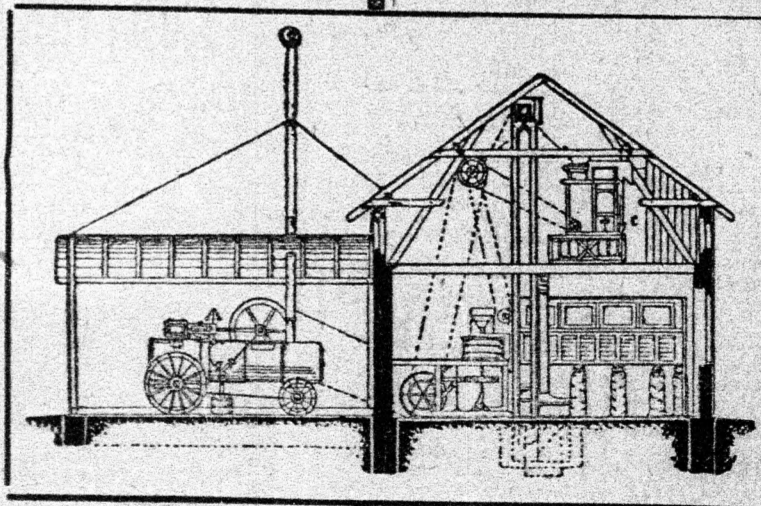
PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépraktárában

Budapest V., Váci-körút 52. sz.

tartatnak készletben, a hol azok, valamint a legjobb szeszkavágó-, és
repavágógépek, kitűnő takarmányfűllesztők s járgányok jutá-
nyos áron szerezhetők.

Árjegyzékek és bármennemű felvilágosítások készséggel adatkak
ingyen és bérmentve. 7482

MALOM-

berendezéseket teljesen, úgy egyes malomgépeket, valamint

gépöntvényeket

gazdasági gépműhelyek részére gyárt és szállít:

Wörner J. és Társa

Budapesten, Külső váci-ut 54—56. sz.

„Pátri” irodalmi és nyomdai részvénytársaság nyomása, Budapest (Köztelek).